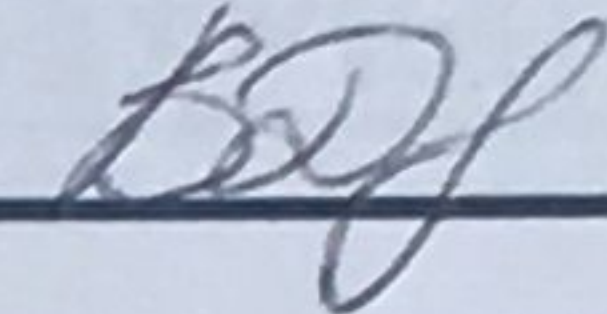


Національний технічний університет  
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки  
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**  
до кваліфікаційної роботи  
ступеню бакалавр

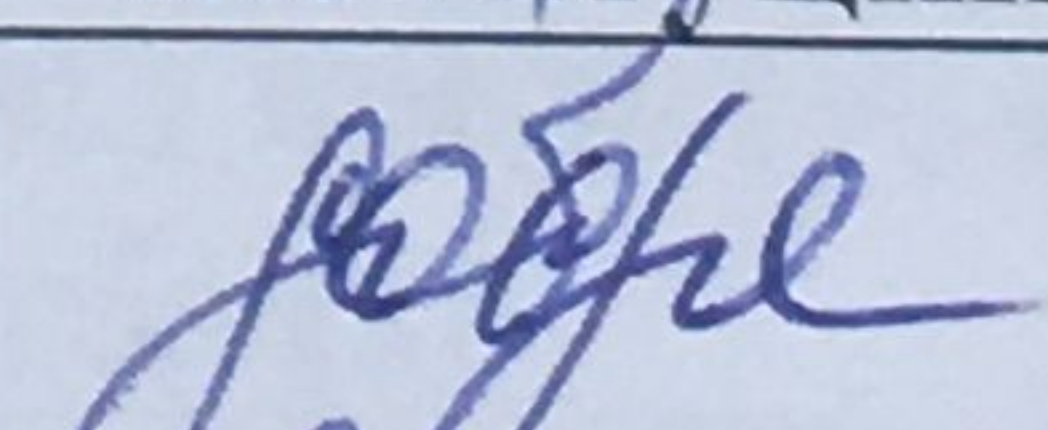
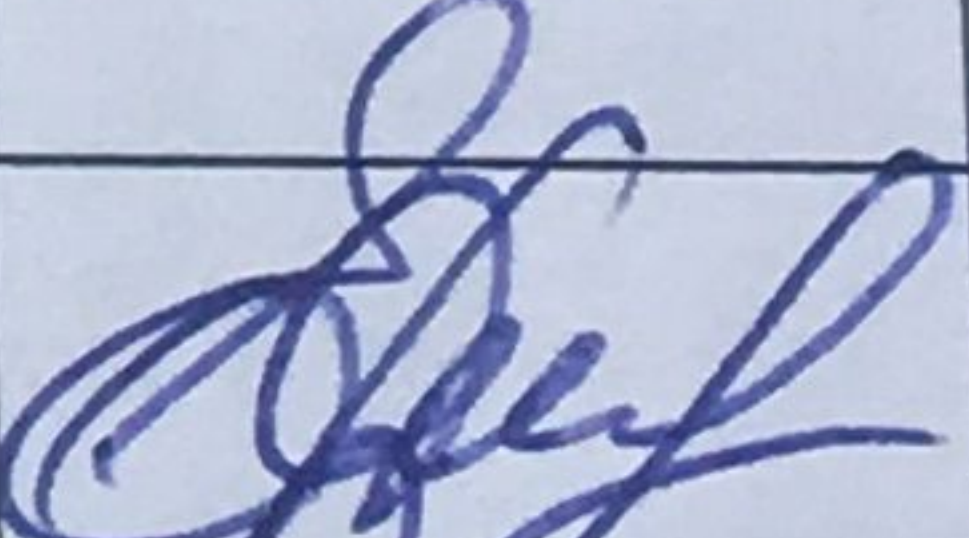
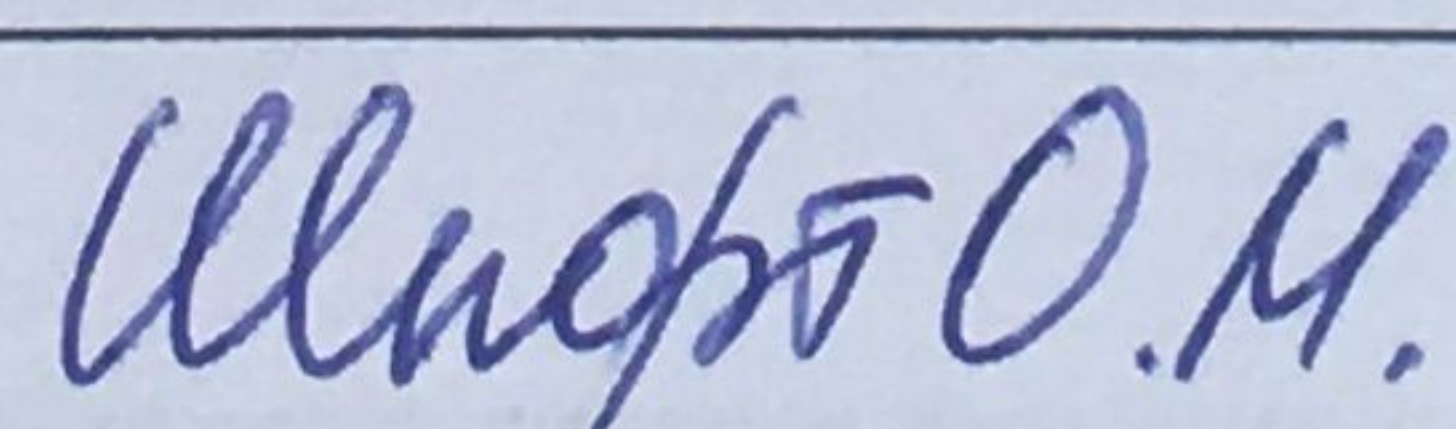
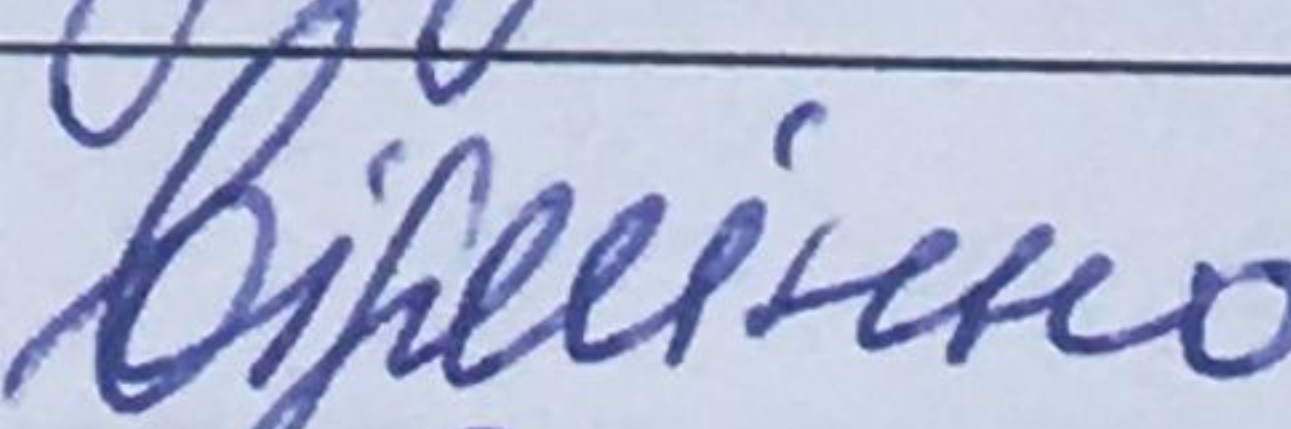
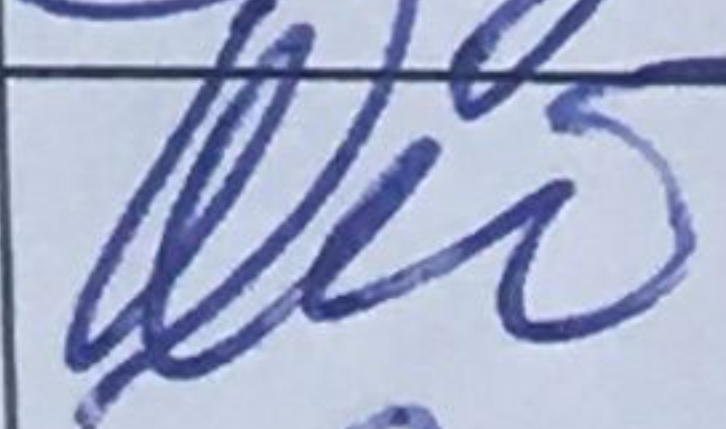
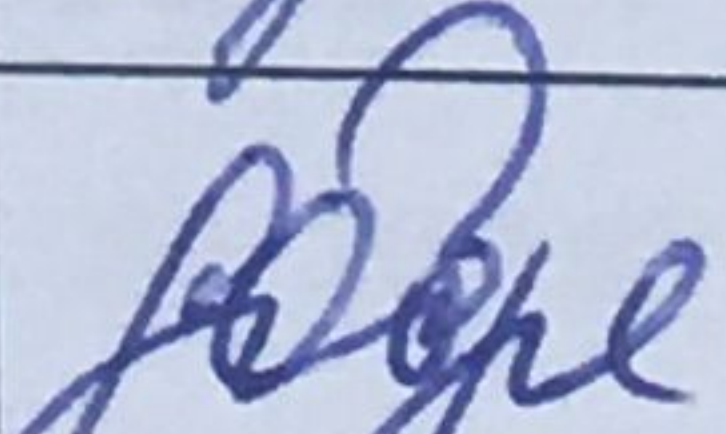
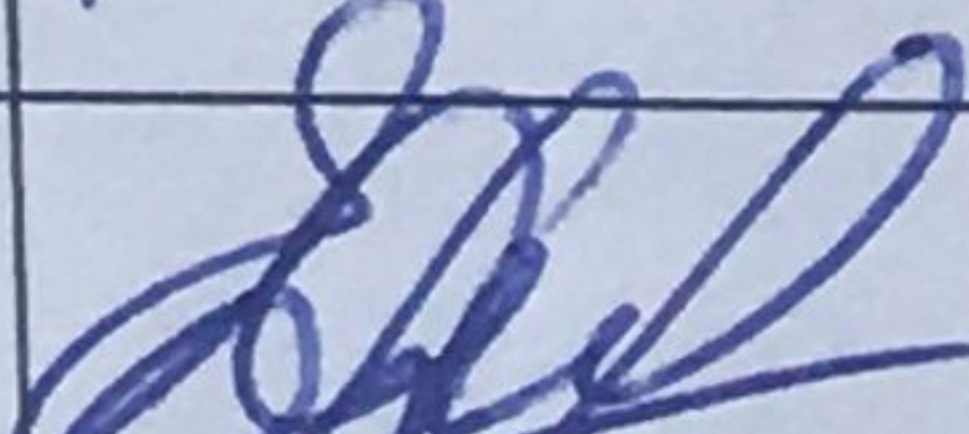
студента Васеленко Дарини Володимирівни   
(ПІБ)

академічної групи 072-18зск-1 (заочна форма навчання)  
(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»  
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему: «Визначення процентного та безпроцентного доходу банку при кредитуванні (на прикладі АТ КБ «Приватбанк»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Доценко О.Ю.	45		
Рецензент		30		
Нормоконтролер	Доценко О.Ю.	48		

**Національний технічний університет  
"Дніпровська політехніка"**

**ЗАТВЕРДЖЕНО:**  
завідувач кафедри  
**економічного аналізу і фінансів**  
(повна назва)  
**О.В.Єрмошкіна**  
(прізвище, ініціали)  
» \_\_\_\_\_ 2021 року

**ЗАВДАННЯ  
на кваліфікаційну роботу  
ступеню бакалавр**

студенту **Васеленко Д.В.** \_\_\_\_\_ академічної групи **072-18зск-1**  
(прізвище, ініціали) (шифр)

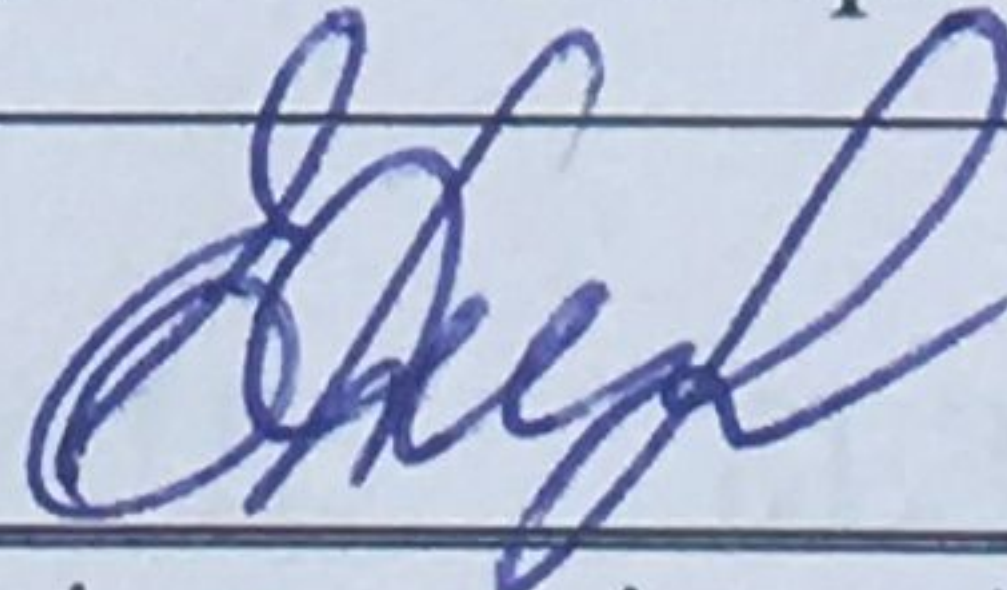
спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**  
(код і назва спеціальності)

На тему: **«Визначення процентного та безпроцентного доходу банку при кредитуванні (на прикладі АТ КБ «Приватбанк»)»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 14.05.21 №265-Є

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоретико-методичні підходи до оцінки процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Аналіз процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування АТ КБ «Приватбанк»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Обґрунтування вибору методичного підходу щодо планування процентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ КБ «Приватбанк»	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

Завдання видано

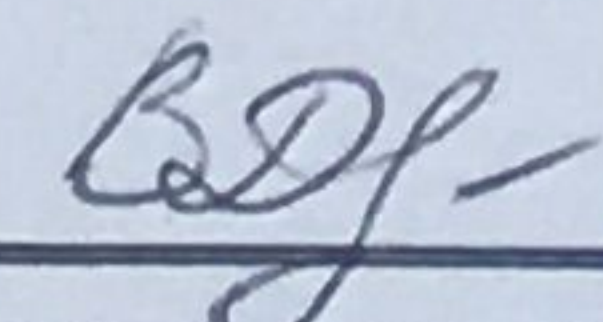
  
\_\_\_\_\_ (підпис керівника)

**Доценко О.Ю.**  
(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання **19.04.2021 р.**

Дата подання до екзаменаційної комісії **14.06.2021 р.**

Завдання прийнято до виконання

  
\_\_\_\_\_ (підпис студента)

**Васеленко Д.В.**  
(прізвище, ініціали)

Національний технічний університет  
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки  
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА**  
до кваліфікаційної роботи  
ступеню бакалавр

студента Васеленко Дарини Володимирівни  
(ПІБ)  
академічної групи 072-18зск-1 (заочна форма навчання)  
(шифр)  
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»  
(код і назва спеціальності)  
освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»  
на тему: «Визначення процентного та безпроцентного доходу банку при кредитуванні (на прикладі АТ КБ «Приватбанк»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Доценко О.Ю.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Доценко О.Ю.			

**Національний технічний університет  
"Дніпровська політехніка"**

**ЗАТВЕРДЖЕНО:**

завідувач кафедри

**економічного аналізу і фінансів**

(повна назва)

**О.В.Єрмошкіна**

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2021 року

**ЗАВДАННЯ  
на кваліфікаційну роботу  
ступеню бакалавр**

студенту **Васеленко Д.В.** академічної групи **072-18зск-1**  
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

(код і назва спеціальності)

**На тему: « Визначення процентного та безпроцентного доходу банку при кредитуванні (на прикладі АТ КБ «Приватбанк»)»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ -л

<b>Розділ</b>	<b>Зміст</b>	<b>Термін виконання</b>
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоретико-методичні підходи до оцінки процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Аналіз процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування АТ КБ «Приватбанк»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Обґрунтування вибору методичного підходу щодо планування процентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ КБ «Приватбанк»	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

**Завдання видано**

\_\_\_\_\_ (підпис керівника)

**Доценко О.Ю.**

(прізвище, ініціали)

**Дата видачі завдання 19.04.2021 р.**

**Дата подання до екзаменаційної комісії 14.06.2021 р.**

**Завдання прийнято до виконання**

\_\_\_\_\_ (підпис студента)

**Васеленко Д.В.**

(прізвище, ініціали)

## РЕФЕРАТ

*Васеленко Д.В.* – Визначення процентного та безпроцентного доходу банку при кредитуванні підприємств (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк») – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2021.

Мета кваліфікаційної роботи – визначення процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ «Приватбанк».

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі розглянуті існуючі теоретико - методичних підходів щодо визначення процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств.

У другому розділі надана характеристика поточної діяльності АТ КБ «ПриватБанк», проведено оцінку фінансового стану та доходу банку від кредитування на прикладі АТ «Приватбанк».

У третьому розділі кваліфікаційної роботи здійснено обґрунтування вибору методичного підходу щодо планування процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ «Приватбанк».

Отримані результати можуть бути використані АТ КБ «ПриватБанк» з метою планування процентного доходу банку від кредитування підприємств..

БАНК, ПРОЦЕНТНИЙ ДОХІД, БЕЗПРОЦЕНТНИЙ ДОХІД, КОМІСІЙНИЙ ДОХІД, КРЕДИТ, ПРИБУТОК.

## ABSTRACT

*Vaselenko DV* - Determining interest and non-interest income of the bank in lending (in terms of (in terms of CB PrivatBank JSC)- Manuscript.

Qualification work for obtaining an educational qualification level of bachelor in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" - Dnipro University of Technology, Dnipro, 2021.

The purpose of the qualification work is to determine the interest and interest-free income of the bank from lending to enterprises on the example of JSC "Privatbank".

The introduction outlines the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the objectives of the qualification work, defines the object and subject of research.

The first section considers the existing theoretical and methodological approaches to determining the interest and interest - free income of the bank from corporate lending.

The second section describes the current activities of JSC CB "PrivatBank", assesses the financial condition and income of the bank from lending on the example of JSC "Privatbank".

In the third section of the qualification work the substantiation of the choice of the methodical approach to the planning of interest and interest-free income of the bank from lending to enterprises on the example of JSC "Privatbank" is carried out.

The obtained results can be used by JSC CB "PrivatBank" in order to plan the bank's interest income from corporate lending.

**BANK, INTEREST INCOME, INTEREST-FREE INCOME, COMMISSION INCOME, LOAN, PROFIT.**

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПРОЦЕНТНОГО ТА БЕЗПРОЦЕНТНОГО ДОХОДУ БАНКУ ВІД КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ.....	9
1.1. Сутність та класифікація доходів банківської діяльності .....	9
1.2. Загальні методи оцінки процентного та безпроцентного доходу від кредитування підприємств .....	13
1.3. Факторний метод оцінки процентних та безпроцентних доходів банку від кредитування підприємств .....	23
1.4. Методичні підходи щодо визначення процентного та безпроцентного доходу від кредитування.....	25
Висновки по розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ПРОЦЕНТНОГО ТА БЕЗПРОЦЕНТНОГО ДОХОДУ БАНКУ ВІД КРЕДИТУВАННЯ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	32
2.1. Загальна характеристика діяльності банку.....	32
2.2. Аналіз основних показників діяльності банку .....	33
2.3. Аналіз кредитного портфелю банку .....	36
2.4. Аналіз процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ КБ «Приватбанк».....	41
Висновки по розділу 2.....	48
РОЗДІЛ 3 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ПРОЦЕНТНОГО ДОХОДУ БАНКУ ВІД КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	50
3.1. Оцінка процентного доходу від кредитування підприємств за допомогою оцінки їх якості .....	50

3.2. Планування процентного та безпроцентного доходу АТ КБ «Приватбанк» за допомогою побудови лінії тренду.....	57
Висновки по розділу 3.....	61
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ.....	68



## ВСТУП

**Актуальність теми.** У сучасних умовах банківських операцій існує необхідність змінити підхід до банківської діяльності. Уміле управління означає, що, приймаючи рішення, керівництво банку повинно враховувати його вплив на результат. Прибуток або збиток банку - показники, що концентрують результати діяльності різних банків та пасивних та активних видів діяльності та відображають вплив усіх факторів на операції банку.

Актуальність теми випливає з важливості функції доходу банку для забезпечення його відтворювальної діяльності, отримання нормального прибутку та створення умов для отримання доходу для отримання конкурентних переваг на ринку банківських послуг. В рамках діяльності банку, що забезпечує ефективну роботу та оптимізацію, існує також відповідне управління доходами банку, засноване на створенні ефективної системи планування та прогнозування, аналізів, стратегічних рішень для банку, мотивації до їх здійснення, контролю над фінансовий план, доходи та витрати банку, оскільки він є системою управління банком, створює умови для оптимізації діяльності та отримання максимального рівня очікуваних фінансових результатів.

**Метою дипломної роботи** є визначення процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ «Приватбанк».

Відповідно до поставленої мети нам необхідно при виконанні роботи вирішити наступні завдання:

- визначення теоретико - методичних підходів щодо визначення процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств;
- аналіз фінансового стану та доходу банку від кредитування на прикладі АТ «Приватбанк»;
- обґрунтування вибору методичного підходу щодо планування процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ «Приватбанк».

**Предметом дипломної роботи** є визначення процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ «Приватбанк».

**Об'єктом досліджень** дипломної роботи є процес визначення процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ «Приватбанк».

**Методи дослідження.** У процесі роботи використовувалися такі методи досліджень: вибірки, узагальнення, порівняння, групування; коефіцієнтний аналіз; методи графічного зображення даних; методи прогнозування.

**Інформаційною базою** роботи є Закони України, постанови Національного банку України, звіти АТ «Приватбанк», матеріали конференцій, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених.

#### **Практичне значення одержаних результатів.**

Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані в АТ КБ «Приватбанк» з метою удосконалення системи управління ліквідністю банку.

**Апробація результатів дослідження** Основні результати роботи та їх практична значущість висвітлені на студентській науково-практичній інтернет-конференції. Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації відбувся на кафедрі економічного аналізу та фінансів НТУ «Дніпровська політехніка» (м. Дніпро, 2021 р.).

**Особистий внесок автора.** Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

**Структура та обсяг роботи.** Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 67 сторінки. Робота містить 17 таблиць, 10 рисунків, список використаних джерел зі 33 найменування, 2 додатки.

# РОЗДІЛ 1

## ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ПРОЦЕНТНОГО ТА БЕЗПРОЦЕНТНОГО ДОХОДУ БАНКУ ВІД КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

### 1.1. Сутність та класифікація доходів банківської діяльності

Сьогодні тема доходів банку є як ніколи важливою. Вона постійно обговорюється вченими та дослідниками в галузі економіки та управління банками. Дохід від діяльності комерційного банку включається до рахунку прибутку та збитків. Звіт про прибутки та збитки базується на концепції грошових потоків від доходів і витрат, які групуються відповідно до їх економічної природи.

Відповідно, дохід банку може впливати на такі форми фінансового результату банку, як його фінансові результати. Такі поняття, як фінансовий результат та витрати, також безпосередньо пов'язані з категорією доходу. Взаємозв'язок між цими категоріями показано на рис. 1.1



Рис. 1.1. Форми фінансового результату діяльності банку [1]

Діяльність комерційного банку спрямована на отримання максимальної економічної вигоди, яка може бути позитивною (прибуток) або негативною (збиток) у вигляді кінцевого операційного результату. Банк отримує позитивну економічну вигоду (прибуток), якщо отриманий дохід перевищує понесені витрати. Якщо банк зазнав збитків, це означає перевищення витрат над доходом.

Прибуток як економічна категорія - це грошовий вираз вартості чистого доходу, основна форма грошових заощаджень економічних агентів. Він характеризує прибутковість компанії, рентабельність інвестицій та нерухомість, що використовуються в результаті відповідної діяльності.

Джерелом прибутку банку є дохід, отриманий в результаті виробництва та впровадження банку товару (табл. 1.1). Визначення загального прибутку до оподаткування базується на звіті про фінансові результати. [2]

Таблиця 1.1

## Структура доходів і витрат банку [2]

Доходи	Витрати
Відсоткові доходи	Відсоткові витрати
Комісійні доходи	Комісійні витрати
Результат від торгівельних операцій	
Інші банківські операційні доходи	Інші банківські операційні витрати
Інші небанківські операційні доходи	Інші небанківські операційні витрати
Зменшення резервів за заборгованістю	Відрахування в резерви
Непередбачені доходи	Непередбачені витрати
	Прибуток (збиток) до сплати податку
	Податок на прибуток
	Чистий прибуток (збиток)

Дохід комерційного банку - це загальний (валовий) дохід, який залежить від розміру та вартості послуг, що надаються банком. [3] Як загальне визначення, дохід - це збільшення економічної вигоди у формі припливу активів або

зменшення зобов'язань, що призводить до збільшення капіталу (крім збільшення капіталу за рахунок внесків власників). [4]

Дохід банку є необхідною умовою отримання прибутку та забезпечення прибутковості банку. У свою чергу, на дохід також впливають різні фактори як фактор, що формує прибуток. Аналіз доходів як окремого виду фінансових результатів є необхідною умовою забезпечення ефективного управління ними з метою збільшення обсягів та підвищення рівня прибутковості банківської діяльності.

Вчені по-різному ставляться до класифікації доходів. З наукових джерел можна виділити такі класифікаційні ознаки доходу.

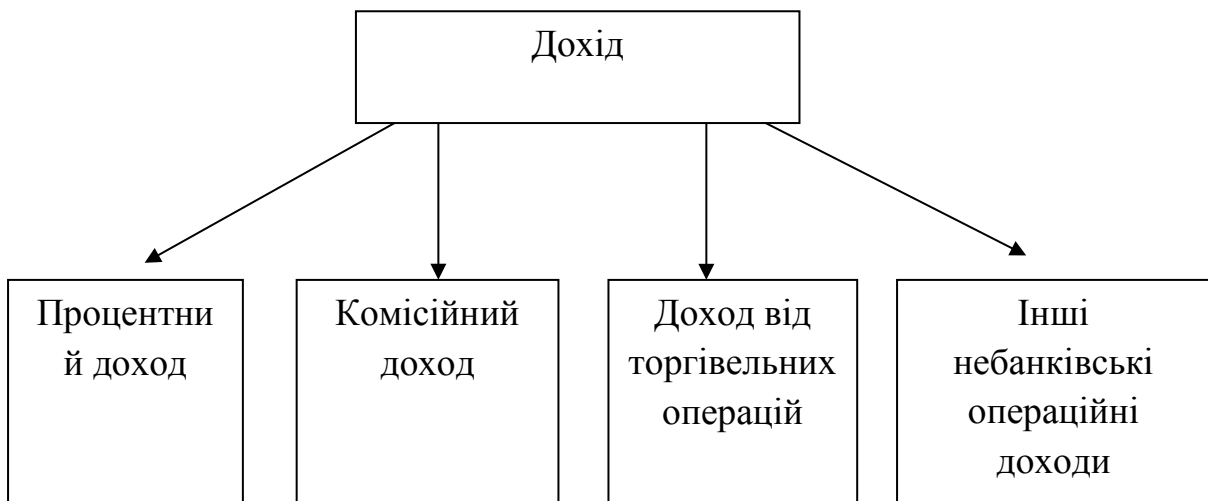


Рис. 1.2. Класифікація доходів комерційного банку [5]

Дохід включає процентний дохід, комісійні, комерційні операції, інші банківські та небанківські операційні доходи.

Процентний дохід включає дохід від коштів, розміщених в інших банках, позик, наданих суб'єктам господарювання та фізичним особам, інших позик та доходів від цінних паперів, отриманих у вигляді процентів.

Комісійний дохід генерується в результаті розрахунків та касово-кредитного обслуговування банків та інших клієнтів в результаті операцій на фондових біржах та валютних ринках, які не приносять доходу і стосуються

головним чином купівлі-продажу цінних паперів та іноземних валют від імені інших банків або клієнтів. [6]

Дохід від торгових операцій є наслідком торгівлі цінними паперами, валютами та іншими фінансовими інструментами, яка здійснюється з ініціативи банку і не є виконанням доручень клієнтів.

Інші операційні доходи включають доходи від дивідендів, доходи від операційної оренди, штрафи, отримані від банківських операцій.

Решта небанківських операційних доходів є результатом діяльності банку. Вони включають дохід від продажу основних фондів та основних засобів, штрафи, отримані від господарських операцій тощо. Умовні доходи включають доходи від надзвичайних подій (компенсація збитків унаслідок надзвичайних подій) та інші непередбачені доходи. [6]

Для забезпечення фінансово-господарської діяльності комерційні банки несуть відповідні витрати, обсяг і структура яких залежить від обсягу та вартості затрат праці, матеріальних та фінансових ресурсів, витрачених у цьому процесі.

Витрати - це зменшення економічних вигод у звітному періоді, спричинене відтоком (використанням) активів або виникненням заборгованості, що призводить до зменшення власного капіталу та не є наслідком його розподілу між акціонерами. Витрати - це збільшення суми пасивів без відповідного збільшення суми активів або зменшення суми активів без відповідного зменшення суми пасивів. [7]

Крім доходу, витрати - необхідна умова отримання прибутку. Без здійснення відповідних витрат неможливо функціонувати навіть існування комерційного банку. Однак, на відміну від доходу, який збільшує потенціал збільшення прибутку, вплив на прибуток від витрат протилежний.

Кінцевим фінансовим результатом комерційного банку є прибуток до оподаткування (балансовий прибуток), який генерується з грошових потоків, що характеризують доходи та витрати банку.

За своєю структурою доходи, витрати та прибуток комерційного банку відповідають напрямкам його діяльності (рис. 1.3).

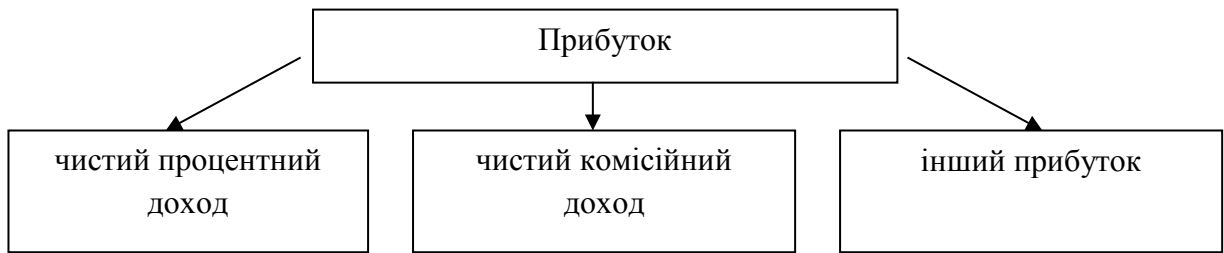


Рис. 1.3. Класифікація прибутку комерційного банку [8]

Чистий процентний дохід - це різниця між процентним доходом та процентними витратами банку. Його можна вивчати загалом та за джерелами: доходи від кредитних операцій, доходи від операцій з цінними паперами тощо.

Комісійний дохід визначається комісійним доходом і витратами. Його також можна класифікувати за видами банківських послуг, які є джерелом доходу та сферою витрат.

Інший дохід - це різниця між сумою доходів інших діючих та небанківських, отриманих від зменшення боргових резервів, непередбачених доходів та сумою пов'язаних з цим витрат комерційного банку. [6]

## 1.2. Загальні методи оцінки процентного та безпроцентного доходу від кредитування підприємств

Існує багато різних методів встановлення процедури аналізу доходів банку. Аналіз доходу банку починається з підрахунку загальної суми всього доходу банку, заробленого за період, а потім він поділяється на види доходів, отриманих від різних видів банківської діяльності. [9]

Існує багато підходів, при яких аналіз доходів починається з оцінки виконання плану та змін у структурі валового доходу шляхом порівняння даних за звітний період із плановими, а також з фактичними даними за той самий період попереднього року. Аналіз структури доходів також пов'язаний з визначенням частки відповідних груп доходів у їх загальній сумі (рис.1.4).

Аналіз доходу - це багатофункціональний процес, при якому результати, отримані за базовий період, порівнюються з результатами, звітними за попередній період. [10] Структурний аналіз доходів банку полягає у попередньому групуванні за джерелами освіти

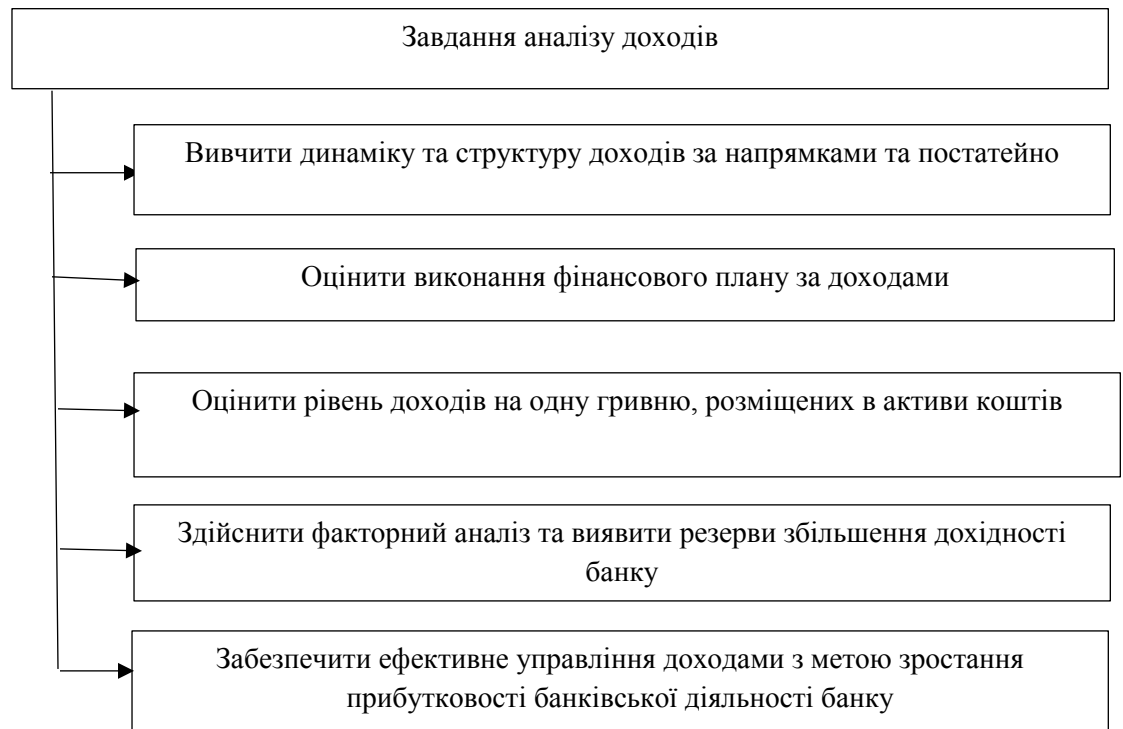


Рис. 1.4. Завдання аналізу доходів [2]

Важливість аналізу доходів банку полягає в тому, що його результати дозволяють керівництву банку формувати ефективну політику надання послуг, виявляти слабкі місця та розробляти рекомендації щодо їх усунення. Основною метою системи показників доходів банків є всебічне відображення їх діяльності, адекватне відображення процесів, що відбуваються в них.

Аналіз доходів банку дозволяє вивчити результати діяльності комерційного банку, а отже, оцінити ефективність його операцій (табл. 1.2). Розмір та якість їхнього доходу є головним фактором аналізу, оскільки це головний фактор формування прибутку. Основною метою аналізу доходів комерційного банку є виявлення потенційних резервів підвищення прибутковості банків. Метою аналізу витрат є оцінка їх поточного стану та розробка рекомендацій та способів оптимізації їх розміру та структури. [11]



## Підходи до аналізу доходів і витрат

Вид аналізу	Сутність
Горизонтальний (трендовий) аналіз доходів і витрат	Порівняння показників звітного періоду з показниками попереднього періоду; Порівняння показників звітного періоду з аналогічними показниками минулого періоду; Порівняння показників за ряд попередніх періодів
Вертикальний (структурний) аналіз доходів і витрат	Структурний аналіз за сферами діяльності; Структурний аналіз за видами операцій; Структурний аналіз податкових платежів
Порівняльний аналіз доходів і витрат	Порівняльний аналіз показників банку та галузі в цілому; Порівняльний аналіз показників банку з банками – конкурентами; Порівняльний аналіз показників окремих структурних підрозділів та центрів відповідальності; Порівняльний аналіз звітних та планових показників.

Таким чином, весь аналіз доходу проходить у три етапи: вивчення динаміки та структури, обчислення коефіцієнтів та проведення факторного аналізу.

Слід враховувати методи аналізу, які найчастіше використовуються для аналізу доходів та фінансових результатів банку. Їх порівняльна характеристика наведена в таблиці 1.3

Аналіз доходів є важливою частиною системи планування, яка допомагає вирішити значну кількість питань аналізу за всіма банківськими видами діяльності. Він може бути використаний для зв'язку елементів державного регулювання та нагляду за банками з потребами внутрішнього аналізу. Це також дозволяє контролювати дотримання пропорцій та стандартів, встановлених банками.

Таблиця 1.3

## Порівняльна характеристика методів аналізу доходів банку

Метод	Характеристика	Переваги	Недоліки
Порівняння	Визначаються загальне і специфічне в економічних явищах, вивчаються зміни досліджуваних об'єктів, тенденції і закономірності їх розвитку	Статистично обґрунтований; достатньо простий у застосуванні; дає надійні результати;	складність збору інформації; залежність від активності банку та від стабільності банківської системи;
Використання абсолютних і відносних показників	Є одним із ключових в аналізі банківської стійкості	Оцінюються показники ліквідності, платоспроможності, прибутковості банку	Проблематичність збору інформації
Групувань	Дає змогу виявити найбільш характерні властивості й особливості проявів різних суспільних явищ.	Дає змогу через систематизацію даних балансу розібратися в сутності аналізованих явищ і процесів.	Залежно від того, які ознаки були покладені, можна одержати різні, іноді протилежні результати
Балансовий	Головний спосіб для визначення співвідношень, пропорцій двох груп взаємозалежних та урівноважених економічних показників, підсумки яких мають бути тотожними.	Невеликі витрати на збір необхідної інформації; використання сучасного програмного забезпечення дозволяє швидко виконувати необхідну вибірку	Точність результатів досліджень залежить від точності всіх інших складових рівняння балансу; проблематичність збору інформації.
Графічний	Мають велике ілюстративне значення	Простота та наочності інформації	Неточність отриманих результатів
Табличного відображення аналітичних даних	Аналітична таблиця становить систему думок, суджень, які виражаються мовою чисел.	Більш зручна форма для сприйняття аналітичної інформації; показники розташовуються в логічній і послідовній формі, легше простежуються зв'язки між показниками	Точність результатів досліджень залежить від точності всіх інших складових; незначні помилки або невизначеність

Оцінка доходу проводиться з наступними цілями: оцінка доходу загалом, а також для окремих послуг; визначити вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на рівень доходу; визначити важелі, що впливають на прибутковість, та

визначити умови для їх зростання; прогнозована тенденція доходів; обґрунтувати систему заходів, що підвищують ефективність банку.

Оцінка доходів банків є одним з найважливіших завдань економічного аналізу прибутку, вирішення якого базується на використанні методу коефіцієнтів. Суть методу коефіцієнтів полягає у побудові системи взаємопов'язаних показників, які всебічно характеризують стан та динаміку досліджуваного. [12]

Основними показниками, що характеризують прибутковість банку, є:

- норма рентабельності капіталу (рентабельність капіталу);
- рентабельність активів (прибутковість);
- рентабельність;
- чисте розкладання;
- чиста процентна маржа;
- рівень інших операційних доходів [2].

Норма прибутку на капітал характеризує ефективність використання капіталу і обчислюється як відношення чистого прибутку до балансового капіталу. Цей показник показує, скільки становить чистий прибуток на 1 грн банківського капіталу, і характеризується економічною віддачею капіталу, розрахованою за формулою:

$$R_k = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Капітал}} * 100\% . \quad (1.1)$$

Рентабельність активів визначається відношенням чистого прибутку до загальних активів банку, тобто коштів, що знаходяться в управлінні. Цей коефіцієнт відображає внутрішню політику банку, професіоналізм його менеджерів, які підтримують оптимальну структуру активів та пасивів з точки зору доходів та витрат:

$$R_a = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Активи}} * 100\% . \quad (1.2)$$

Рентабельність витрат визначається як відношення прибутку до витрат. Цей коефіцієнт характеризує відшкодування витрат банку та оцінює прибуток на одиницю витрат:

$$R_v = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Витрати}} * 100\% . \quad (1.3)$$

Чиста процентна маржа дає змогу оцінити здатність банку утворювати чистий процентний дохід, використовуючи загальні активи:

$$\text{ЧПМ} = \frac{\text{Процентний дохід} - \text{Процентні витрати}}{\text{Активи}} * 100\% . \quad (1.4)$$

Інформаційною базою для аналізу фінансових результатів банку є дані фінансового плану, форма звіту № 2 «Звіт про прибутки та збитки комерційних банків». Достовірність даних річного звіту форми 2 потребує підтвердження заявою аудиторської фірми (аудитора). [3]

Звітність за формою 2 складається з статей доходу в лівій частині форми та статей витрат у правій частині форми. Усі доходи та витрати групуються відповідно до їх характеру та основних видів доходів і витрат. [13]

Джерелами інформації для аналізу фінансових результатів є форми фінансової звітності No1 «Баланс», No2 «Звіт про фінансові результати», дані бухгалтерського обліку, бізнес-план, фінансовий план, матеріали аудиту, аудити тощо [14 ]

Всі типи нормативної, бухгалтерської, фінансової, статистичної, довідкової та методологічної інформації можуть бути використані для надання інформації про аналіз доходів та витрат. Однак основною інформацією для фінансового аналізу є звіт про дані фінансових результатів, який відображає вартість статей доходів і витрат, згрупованих за їх характером та основними сферами; баланс (разом із примітками), який розкриває доступність та напрями розподілу коштів банку в конкретний час; фінансовий план або бізнес-план

комерційного банку щодо очікуваних доходів та витрат за аналізований період.  
[14]

Статті звіту про фінансові результати містять інформацію за такими напрямками:

- процентні доходи та витрати включають доходи від позик чи депозитів, проданих цінних паперів та боргів та інших процентних фінансових інструментів або пов'язаних з ними витрат;

- комісійні доходи та витрати включають доходи від операцій, пов'язаних з бухгалтерським та касовим обслуговуванням, іноземними валютами та банківськими металами, від інших послуг, що надаються або отримуються, або витрати, пов'язані з цією діяльністю;

- дивідендні доходи від цінних паперів, що входять до третього класу плану рахунків (цінні папери на продаж та інвестиційні цінні папери - залишок аналітичного рахунку 6300);

- результат торгової діяльності включає результат торгівлі іноземними валютами та цінними паперами, включаючи резерви на знецінення цінних паперів, що продаються;

- загальні адміністративні витрати включають витрати на утримання та експлуатацію основних засобів, нематеріальних активів, амортизацію, збитки від продажу основних засобів, операційну оренду, витрати на забезпечення, сплату обов'язкових зборів (крім податку на прибуток) тощо.

- витрати на персонал включають заробітну плату, витрати на соціальне страхування, обов'язкові премії, зарплату тощо; окрема стаття відображає середню кількість банківських працівників за рік;

- витрати на погану та сумнівну заборгованість включають списання резервів на покриття ризикових активів (позики, цінні папери, дебіторська заборгованість тощо);

- до умовних доходів та витрат належать доходи або витрати, що виникають у зв'язку з подіями чи операціями, які відрізняються від звичайної діяльності банку і не є регулярними, включаючи податок на прибуток з них.. [3]

Аналіз динаміки доходів банку проводиться за допомогою стандартних показників:

- абсолютне зростання;
- темп зросту;
- темпу приросту.

Проводиться структурний аналіз доходів банку для визначення частки різних видів доходів та тенденцій. Аналіз структури доходів дозволяє оцінити ефективність деяких видів діяльності банку. Цей аналіз слід розпочати з визначення частки відповідних груп у загальному доході. Частка операційних доходів повинна наближатися до 100%, а темпи зростання порівняно з попереднім періодом повинні бути ритмічними.

Збільшення частки комісійного доходу може свідчити про збільшення кількості клієнтів, що обслуговуються банком, або про збільшення витрат на банківські послуги (підвищення тарифів). [20]

Динаміку статей доходу можна проаналізувати у порівнянні з попереднім періодом або цілями. Для того, щоб визначити рівень рентабельності кожної діяльності комерційними банками, розраховується відношення відповідної частини операційного доходу до розміру аналізованої активної діяльності.

Використання коефіцієнтів відносної прибутковості дозволяє провести порівняльний аналіз ефективності діяльності різних банків та їх структурних підрозділів. [15]

Крім доходів, витрати банку визнаються у фінансовому результаті, а отже - у фінансових результатах банку. Відповідно до методології цього аналізу, необхідно оцінити поточний стан витрат банку та розробити рекомендації та шляхи оптимізації їх розміру та структури.

Усі типи директив, нормативні, бухгалтерські, фінансові, статистичні, довідкові та методологічні, можуть бути використані для підтримки інформативного аналізу доходів банку. Однак основною інформацією для фінансового аналізу є звіт про дані фінансових результатів, який відображає вартість статей доходів, згрупованих за характером та основними сферами;

баланс, який розкриває доступність та напрямки інвестування коштів банку в конкретний момент часу; фінансовий план або бізнес-план комерційного банку щодо очікуваних доходів та витрат за аналізований період.

При оцінці процентних та непроцентних доходів банку визначається частка кожного виду доходу в їх загальній сумі або у відповідній групі доходів. Динаміку статті доходу можна порівняти з попередніми періодами, в тому числі за кварталами. Стабільне та ритмічне зростання доходів банку свідчить про його нормальну діяльність та кваліфіковане управління.

Оцінивши структуру доходу банку шляхом консолідації, необхідно більш детально розглянути структуру доходу, що становить консолідовану статтю, що має найбільшу частку в загальному доході.

Таким чином, дохід комерційних банків залежить від норми рентабельності кредитних та інвестиційних операцій, розміру комісії, що стягується банком за послуги, а також від розміру та структури активів.

Наступним кроком в аналізі процентних доходів є вивчення їх структури. Загалом, за останні роки українські банки спостерігають тенденцію до зниження частки процентних доходів у загальній частці. У той же час непроцентні доходи зростають головним чином за рахунок збільшення обсягу готівкових та клірингових послуг. З одного боку, це явище позитивне, оскільки свідчить про збільшення кількості клієнтів та збільшення кількості клірингових та касових служб. З іншого боку, ці цифри також свідчать про нерозвиненість ринку послуг в цілому в Україні та факторинг, лізинг та трасти, які відіграють важливу роль у діяльності західних банків, зокрема [16].

Аналіз та управління процентним доходом повинні базуватися на певних висновках. По-перше, збільшення процентного доходу за короткостроковими позиками слід оцінювати позитивно порівняно з довгостроковою інфляцією, оскільки лише короткострокові інвестиції можуть бути ефективними та визначати норму знецінення національної валюти.

По-друге, з точки зору довгострокових позик, на які найбільший вплив має інфляція, не можна повністю відмовлятися від них. Участь банку у

довгострокових проектах може призвести до значних доходів у майбутньому, що компенсує поточні збитки. Для довгострокових позик доцільно встановити «плаваючу» процентну ставку. Звичайно, оптимальна частка процентів за довгостроковими позиками у загальному процентному доході не повинна перевищувати 15% для банків, які не ведуть інвестиційну діяльність.

По-третє, частка доходу від прострочених позик у загальному процентному доході не повинна перевищувати 2-3%. Якщо рівень не підтримується, його профіцит може бути класифікований як сигнал незадовільної якості кредитного портфеля банку та можливої загрози ліквідності та фінансовій стабільності банку.

По-четверте, збільшення доходів від міжбанківських позик свідчить про спеціалізацію банку у міжбанківських операціях. Міжбанківські позики є важливим джерелом інтересу, але менш вигідним, ніж короткострокові позики комерційним структурам, які також є більш ризикованими.

Динаміка коефіцієнтів у таблиці дозволяє оцінити, які кредитні операції призвели до збільшення процентного доходу. На цьому етапі варто зосередитись на найбільш вигідних позиках, але не на шкоду ліквідності балансу. При розрахунку прибутковості всіх кредитних операцій банк може зосередитись на прийнятному американському рівні 12-13%.

Збільшення частки комісійного доходу може свідчити про збільшення кількості клієнтів, що обслуговуються банком, або про збільшення витрат на банківські послуги (підвищення тарифів). Аналіз цього питання також можна провести, використовуючи залежність банку від невідсоткового доходу, розраховану за такою формулою: комісійний дохід від загальної суми активів =  $\frac{\text{комісійний дохід}}{\text{середня загальна сума активів}}$

Цей показник аналізується в динаміці. Його зростання може свідчити про ступінь диверсифікації у напрямку платних фінансових послуг або про спробу отримання спекулятивного прибутку. [16].

В умовах високої інфляції можливості зростання доходів обмежують процентні ставки за кредитами. Аналіз структури непроцентних доходів у



динаміці показує, наскільки активно банк активно використовує інші джерела доходу.

Фінансисти банку повинні підготувати програму розширення набору платних послуг та інших нетрадиційних операцій, включаючи:

- надання консультативної допомоги;
- посередництво у розміщенні цінних паперів своїх клієнтів;
- надання гарантій та поручительств;
- розподіл прибутку тощо [16].

### 1.3. Факторний метод оцінки процентних та безпроцентних доходів банку від кредитування підприємств

На практиці при аналізі процентних доходів банку, як правило, використовується вплив двох факторів - зміни обсягу наданих банком позик та їх середньої процентної ставки або обсягу субвідсоткових цінних паперів та середнього ставка на них.

Збільшення процентного доходу може бути результатом головним чином двох факторів:

- збільшення середніх залишків позик;
- підвищення середньої процентної ставки за кредитом.

Вплив першого фактора на дохід банку можна визначити за формулою:

$$DVP = (V_1 - V_2) \times r_1, \quad (1.5)$$

в якій  $V_2$  — середні залишки за виданими кредитами в періоді, що аналізується;

$V_1$  — те ж саме в попередньому періоді;

$r_1$  — середній рівень процентної ставки в попередньому періоді.

Можна виміряти вплив змін середньої процентної ставки на процентний дохід банку за формулою:

$$DRr = (r_2 - r_1) \times V_1, \quad (1.6)$$

в якій  $r_2$  — середній розмір процентної ставки, що береться за користування кредитом у періоді, який аналізується;

$r_1$  — середній розмір процентної ставки, що є платою за користування кредитом у попередньому періоді;

$V_1$  — середні залишки за виданими кредитами в попередньому періоді.

Вплив обох факторів на динаміку доходу банку можна виразити за допомогою формули:

$$DP = DPV \times DRr. \quad (1.7)$$

Наступний етап аналізу - якісний. Це дозволяє з'ясувати причини, що викликають зміни цих факторів.

Збільшення середніх залишків позик зумовлене такими факторами [3]:

1. Загальний приріст кредитних активів в аналізованому періоді порівняно з відповідним періодом попереднього року або попереднього періоду.

Темп приросту (Т) дорівнює: кредитні активи періоду поділяються на активи попереднього періоду. Якщо  $T < 1$ , то можна припустити, що діяльність комерційного банку була позитивною, якщо  $T < 1$ , то негативною.

Уповільнення зростання означає для банку втрату позиції та тиск на ринок, пов'язаний із зниженням фінансової стабільності.

2. Збільшення частки кредитних активів, що приносять процентний дохід, загальної суми активів.

$A$  — позичкові активи, поділені на загальну суму активів. Якщо буде одержаний результат, за яким  $A > 0,80$ , то можна зробити висновок щодо позитивної оцінки діяльності банку, якщо  $A < 0,80$ , то банку необхідно поліпшити структуру активів у бік зростання позичкових активів.

Збільшення середньої процентної ставки за кредитними операціями може бути наслідком:

— - підвищення загального рівня процентних ставок на кредитному ринку (зовнішній фактор, незалежний від діяльності банку);

— - структура кредитного портфеля, тобто збільшення частки високопроцентних ризикових позик у кредитному портфелі банку (позики без забезпечення чи гарантій, бланкові позики);

— - збільшення прострочених кредитів, за якими клієнти виплачують відсотки значно вище базового (середнього) рівня.

Збільшення середньої процентної ставки за позиками внаслідок збільшення частки позик з підвищеним ризиком та простроченої заборгованості вимагає глибокого додаткового аналізу, що забезпечує ліквідність балансу та фінансову стабільність банку.

Збільшення обох факторів позитивно впливає на зростання доходів комерційного банку за умови виконання вимог щодо ліквідності активів банку.

У банківській практиці основними джерелами процентних доходів є короткострокові та довгострокові позики, прострочені та міжбанківські позики. У разі довгострокових позик доцільно встановити змінну процентну ставку, щоб визначити оптимальну частину процентів, що надходять у банк. Частка надходження від прострочених кредитів у загальній сумі процентного доходу не повинна перевищувати 3%, інакше кредитний портфель банку буде визнаний незадовільним. Збільшення доходу від міжбанківських позик свідчить про відповідну спеціалізацію банківських активів.

#### 1.4. Методичні підходи щодо визначення процентного та безпроцентного доходу від кредитування

Планування доходів, витрат та прибутку банку як частина управління прибутковістю банку охоплює наступні напрямки: підготовка планового балансу доходів і витрат банку як частини бізнес-плану, планування достатньої процентної націнки, оцінка доходів та витрат банку, прогнозування рентабельності активів та власного капіталу, планування розподілу прибутку.

Водночас необхідно використовувати такі методи оцінки та регулювання прибутковості банку: структурний аналіз доходів, витрат та джерел доходу

(фінансовий результат), аналіз динаміки та темпів зростання доходів та витрат банку, оцінка результатів на основі фінансових показників, факторний аналіз прибутковості банку.

Метою структурного аналізу є визначення основних видів доходів та джерел доходу з метою оцінки їхньої довіри та майбутньої доцільності. Структурний аналіз витрат банку дозволяє виявити сфери діяльності, які негативно впливають на загальний фінансовий результат. Структурний аналіз доходів, витрат та джерел прибутку дає інформацію, яка дозволяє оцінити ефективність банку з кількісної та якісної точки зору, на його основі приймаються рішення про зміни в активній та пасивній діяльності, що дозволить максимізувати прибуток і захистити банк від ризику. Для оцінки рівня рентабельності банку використовується система коефіцієнтів: коефіцієнти процентної маржі, рівень непроцентних доходів та витрат, взаємозв'язок процентної та процентної маржі, стабільний дохід від 1 гривні активів, дивіденди в доходах, витрати на 1 актив у гривні, коефіцієнти спреду та проміжні націнки, рентабельність активів та власного капіталу, прибуток на одного працівника.

Факторний аналіз рівня прибутковості банку дозволяє детально визначити причини його зміни і, виходячи з цього, вказати управлінські рішення. За його допомогою визначають основний фактор зміни прибутковості.

Важливим елементом системи управління прибутком є її поточне регулювання. Оцінка рівня рентабельності банку дозволяє оцінити ступінь довіри до банку та визначити основні фактори, від яких він залежить. У свою чергу, ці фактори визначають переважні методи поточного регулювання прибутку. Методи поточного регулювання прибутку банку включають регулювання процентної націнки; безвідсоткове управління доходами на основі контролю рівня, стабільності джерел, диверсифікації, дослідження ринку послуг; регулювання структури та рівня поточних невідсоткових витрат; відстеження "переломних моментів" зниження прибутковості банків.

Планування структури активної діяльності банку, серед яких важливу роль відіграє кредитування підприємств, ґрунтується на аналізі динаміки та якості

активної структури банку, який був розроблений у попередні періоди. . Насамперед проводиться аналіз якості структури активних заходів у цих напрямках:

- визначення частки позичкових операцій (приблизно вона не повинна перевищувати 55-80% усіх активних операцій);

- визначення частки ліквідних цінних паперів. Ця участь повинна забезпечити маневреність активної діяльності банку у разі термінового погашення його поточних зобов'язань (наприклад, несподіваних великих платежів клієнтів);

- визначення частки активів, крім доходу (залишки на кореспондентських рахунках банку та в грошових коштах, залишки в розрахунках, основні та нематеріальні активи). Звичайно, нам слід прагнути мінімізувати їх частку, але оскільки основні засоби та нематеріальні активи необхідні для роботи будь-якого банку, їх сума повинна бути обмежена принаймні власними коштами, а залишок на кореспондентському рахунку повинен відповідати середньому щоденний платіж.

Крім того, необхідно вивчити активні операції за видами валют, в яких вони здійснюються, щоб оцінити збалансованість структури залучених коштів та активних операцій в розрізі різних валют. Потрібне також більш детальне вивчення структури кредитних операцій за видами (позики корпораціям, фізичним особам, міжбанківські позики).

На основі результатів аналізу керівництву банку слід визначити якісну структуру активної діяльності, якою банк повинен займатися у наступному році. Запропоновані керівні принципи, звичайно, повинні відповідати стратегічним цілям, з якими фінансовими ринками та якою інтенсивністю банк планує працювати в майбутньому.

Після планування структури активних операцій готується прогноз середньої процентної ставки за цими операціями. Він створюється на основі порівняння поточних ставок, прогнозів відділу маркетингу та закономірностей процентної політики, які визначаються правлінням банку. Такий прогноз слід

подавати щодо тих самих статей активів, для яких планується їх структура. Рентабельність інтегральних показників обчислюється як середньозважена структура рентабельності операцій окремих елементів. Потім розраховується запланований процентний дохід. Розрахунок базується на плановій структурі активних операцій, прогнозі їх процентних ставок та обсязі запланованих активних операцій. Допустима сума процентних витрат банку визначається на основі процентного доходу банку, оціненого на попередньому етапі та його достатнього прибутку [16].

Такий підхід дозволяє оцінити розмір процентних витрат банку, що забезпечить націнку на операції з процентними ставками на рівні, необхідному для досягнення запланованого рівня відповідно до програм розвитку та оцінки прибутку банку.

При визначенні безвідсоткового доходу корпоративної позики слід враховувати прибутковість кожного виду операції з надання позик, оскільки кредитні операції проводяться з метою отримання доходу. Рентабельність характеризується абсолютними та відносними показниками. Наприклад, сума доходу в грошовому вираженні є абсолютним відношенням, а середня норма рентабельності кредитних вкладень - відносним відношенням.

Формуючи методологічні принципи управління кредитним портфелем, керівництво банківської установи припускає, що прибутковість кредитного портфеля банку за певний період залежить від двох факторів, таких як розмір кредитного портфеля та рівень відсотків за позиками. .

Процентна ставка є загальним показником і враховує такі фактори: тривалість позики (чим довший термін позики, тим вища ставка); міра ризику; метод розрахунку та виплати відсотків; забезпечення позики тощо. Як правило, дохід від операції з позикою (протягом року) можна обчислити за формулою [9]:

$$E_i = r_i * V_i * \frac{t_i}{BS}, \quad (1.8)$$

де  $E_i$  – дохід за  $i$ -ю кредитною операцією (у грошовому виразі);

$r_i$  – відсоткова ставка за  $i$ -м кредитом (річна);

$V_i$  – сума і-го кредиту;

$T_i$  – період кредитування за і-м кредитом (дні);

$BS$  – база розрахунку (360 чи 365 днів).

Дохід від банківського кредитування підприємств також генерується за допомогою іпотечних та дисконтних операцій з векселями, для яких порядок обчислення доходу інший. Дохід за вексельними операціями створюється у вигляді дисконту та обчислюється за формулою [9]:

$$E_j = d_j * S_j * \frac{t_j}{BS}, \quad (1.9)$$

де  $E_j$  – дохід за  $j$ -ю вексельною операцією (у грошовому виразі);

$d_j$  – ставка, за якою обліковується  $j$ -й вексель (річна ставка дисконту);

$S_j$  – сума, на яку видано  $j$ -й вексель;

$t_j$  – період, який залишився до дати погашення  $j$ -го векселя (дні).

Дохід кредитного портфеля за кредитами, наданими підприємствам формується за рахунок усіх доходів, одержаних банком від проведення операцій кредитного характеру за певний період [9]:

$$E = \sum_{i=1}^N E_i + \sum_{j=1}^L E_j, \quad (1.10)$$

де  $E$  – дохід кредитних операцій;

$N$  – кількість кредитів;

$L$  – кількість інших операцій кредитного характеру.

Узагальнюючим показником є рівень дохідності кредитних операцій, який розраховується як відношення суми доходів від кредитних операцій до обсягу наданих кредитів [9]:

$$d = \frac{E}{V} * 100, \quad (1.11)$$

де  $d$  – дохідність кредитних операцій (у відсотках);

$V$  – обсяг кредитних операцій.

У разі ретроспективного аналізу сума доходу від кредитних операцій визначається на основі даних бухгалтерського обліку. У цьому випадку при розрахунку враховується сума заробленого та нарахованого доходу в грошовому вираженні, оскільки застосовуються правила нарахування та дотримання.

Рівень прибутковості кредитних операцій банку залежить від ряду економічних факторів: ринкової процентної ставки, розміру та структури кредитного портфеля, умов конкуренції на банківському ринку та власної здатності банку вибирати напрямки та об'єкти кредиту. На структуру кредитного портфеля банку суттєво впливає специфіка ринкового сектору, що обслуговується цим банком. Наприклад, у структурі кредитного портфеля іпотечних банків переважають довгострокові позики, а в ощадних спілках - споживчі позики та позики фізичним особам. Аналіз фактора прибутковості кредитного портфеля дозволяє визначити, які фактори суттєво вплинули на розвиток доходу та визначити можливі умови для їх зростання [17].

## Висновки по розділу 1

Банки є основною ланкою у фінансовій системі на сучасному етапі розвитку. Вони надають різні послуги фізичним та юридичним особам, а також банкам у сфері кредитування, розрахунково-касових послуг, а також міжнародне фінансування.

Розмір та якість доходу банку є ключовим фактором для аналізу фінансових результатів банку, оскільки він є головним фактором прибутків. Основною метою аналізу процентних та непроцентних доходів комерційного банку є виявлення потенційних положень щодо збільшення прибутковості банківських операцій.

Весь аналіз доходу проходить у три етапи: вивчення динаміки та структури, обчислення коефіцієнтів та проведення факторного аналізу. Однак основним показником, на який впливають процентні доходи за кредитом, як і раніше залишається прибуток, який є джерелом вдосконалення матеріально-



технічної бази банку, фінансування його розвитку та забезпечення всіх форм інвестицій. Кожна банківська установа зосереджує свою діяльність на максимізації прибутку або принаймні стабілізації їх на тому ж рівні.

У процесі оцінки процентного та невідсоткового доходу слід звернути увагу на його комплексну оцінку, оскільки вона безпосередньо впливає на прибуток банку, його формування та використання, а оцінка якості прибутку фокусується на визначенні оптимального формування та загального використання прибуток банку.

## РОЗДІЛ 2

### АНАЛІЗ ПРОЦЕНТНОГО ТА БЕЗПРОЦЕНТНОГО ДОХОДУ БАНКУ ВІД КРЕДИТУВАННЯ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

#### 2.1. Загальна характеристика діяльності банку

Акціонерне товариство Комерційний банк ПриватБанк був спочатку зареєстрований як комерційний банк у формі товариства з обмеженою відповідальністю, а потім у 2000 році перетворений на закрите акціонерне товариство. У 2009 році Банк змінив свою юридичну форму на публічне акціонерне товариство, де відповідальність акціонерів обмежується кількістю акцій, якими вони володіють, відповідно до законодавства України.

З 2017 року Уряд України є найвищим органом, що контролює Банк. Міністерство фінансів України стало єдиним акціонером Банку після націоналізації Банку в грудні 2016 року. 18 грудня 2016 року Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) призначив тимчасового керівника для управління діяльністю АТ КБ «ПриватБанк» відповідно до рішення Національного банку про визнання Банку неплатоспроможним. Того ж дня український уряд вирішив стати єдиним акціонером Банку через Міністерство фінансів. 19-21 грудня 2016 року ФГВФО звільнив Правління та Наглядову раду Банку та відповідав виключно за управління операціями Банку протягом цих трьох днів. ФГВФО визнав знецінення позик та авансів клієнтам на суму 155 764 млн. грн. та конвертував 10 934 млн. грн. коштів клієнтів, 10 721 млн. грн. випущених єврооблігацій та 7 783 млн. грн. субординованого боргу до цільового капіталу Банку. 21 грудня 2016 року акції Банку були продані Міністерству фінансів України за 1 грн. У грудні 2016 року Міністерство фінансів прийняло рішення про збільшення статутного капіталу Банку на 116 800 млн грн та ще на 38,565 млн грн у червні 2017 року.

Основна діяльність Банку включає комерційні банківські операції та послуги для фізичних осіб в Україні. Банк працює за ліцензією Національного

банку України з березня 1992 року. Банк є членом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Банк має 30 філій та 2213 операційних філій в Україні та філію на Кіпрі. Основна частина його діяльності - в Україні. Незважаючи на те, що економіка України вважається ринковою, вона все ще демонструє деякі характеристики економіки, що розвивається. Ці особливості характеризуються, серед іншого, низький рівень ліквідності на ринках капіталу, висока інфляція та великий баланс державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

Слабкість внутрішньої валюти, яка з початку 2014 року девальвувала понад долар США в поєднанні з обмеженнями міжнародних розрахунків, негативним сальдо зовнішньої торгівлі, стійкою волатильністю на традиційних експортних ринках країни та високою інфляцією - головні загрози . стабілізація оперативного середовища в Україні найближчим часом. Постійна підтримка з боку МВФ та інших міжнародних донорів залежить від того, чи йтиме в ногу з цими структурними реформами [18].

## 2.2. Аналіз основних показників діяльності банку

Аналіз ключових показників діяльності банку слід відокремлювати від оцінки його активів та зобов'язань. Дослідження активації банку використовується з використанням аналітичних прийомів, спрямованих на визначення загального обсягу діяльності, які перевіряються у розподілі банку, їх структурі та динаміці в аналітичному періоді [19-20].

Розглянемо динаміку активів АТ КБ «ПриватБанк» за 2017 -2019 рр. у таблиці 2.1.

Як видно з таблиці. 2.1 за останні три роки вартість кредитного портфеля Банку зросла з 38335 млн. грн. до 59544 млн. грн., тобто загалом 21209 млн.грн., трохи більше 55%, лише активи Банку зросли на 56 048 млн. грн. того ж періоду. або 22%. Таким чином, спостерігаємо збільшення вартості кредитного портфеля за три роки на 21209 млрд грн., що забезпечило збільшення активів банку на 37% (рис. 2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз вартості активів АТ КБ «ПриватБанку» у 2017-2019 рр, млн грн,  
млн. грн.

Найменування статті	2017 рік	2018 рік	Відхилення		2019 рік	Відхилення	
			Абсол.	%		Абсол.	%
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	25 296	27 360	2 064	8,2	45 894	18 534	67,7
Заборгованість банків	2 903	-	-	-	27 118	-	-
Кредити та аванси клієнтам	38 335	50 140	11 805	30,8	59 544	9 404	18,8
Інвестиційні цінні папери	126 676	180 081	53 405	42,2	152 157	-27 924	-15,5
Інші активи	60 465	20 467	-39 998	-66,2	25 010	4 543	22,2
Усього активів	253 675	278 048	24 373	9,6	309 723	31 675	11,4

Як видно з таблиці. 2.1 за останні три роки вартість кредитного портфеля Банку зросла з 38335 млн. грн. до 59544 млн. грн., тобто загалом 21209 млн.грн., трохи більше 55%, лише активи Банку зросли на 56 048 млн. грн. того ж періоду. або 22%. Таким чином, спостерігаємо збільшення вартості кредитного портфеля за три роки на 21209 млрд грн., що забезпечило збільшення активів банку на 37% (рис. 2.1).

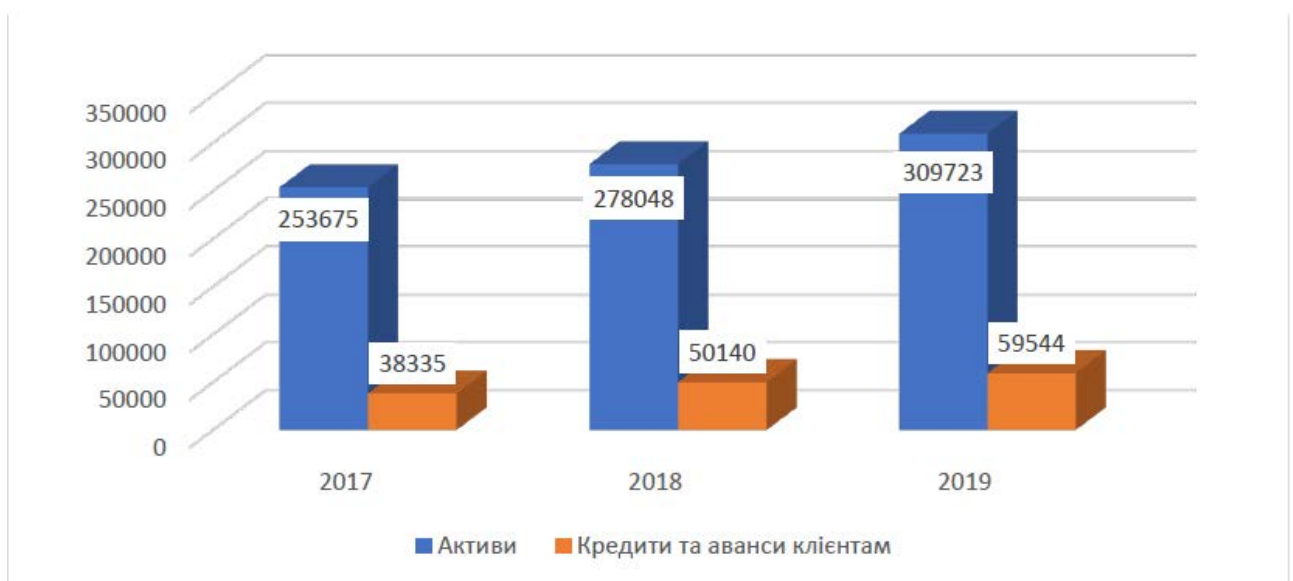


Рис.2.1. Аналіз динаміки зростання вартості активів та кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» у 2017-2019 рр, млрд. грн.

Отже, на рис. 2.1, збільшення вартості кредитного портфеля за останні три роки було повільнішим, ніж вартість активів, що ще раз доводить розважливу та зважену політику кредитування Банку. Також такий малий кредитний портфель банку пояснюється тим, що домінуючі споживчі кредити характеризуються відносно коротким терміном позики та невеликими сумами, тому вони фактично витрачаються багато, але їх низька вартість призводить до того, що кредитний портфель банку не є великим, про що свідчать дані в таблиці. 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз структури активів АТ КБ «ПриватБанк» у 2017-2019 рр, %.

Найменування статті	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	10,0	9,8	14,8
Заборгованість банків	1,1	-	8,8
Кредити та аванси клієнтам	15,1	18,0	19,2
Інвестиційні цінні папери	49,9	64,8	49,1
Інші активи	23,8	7,4	8,1
Усього активів	100,0	100,0	100,0

Як видно з таблиці. 2.2 частка кредитного портфеля у вартості активів Банку невелика - за всі три роки вона не перевищувала 20%, позитивним є повільне, але стабільне зростання цієї частки, яка за три роки зросла трохи більше 4% . Слід зазначити, що на відміну від інших банків у структурі активів переважають інвестиційні цінні папери, на частку яких припадає до 49% усіх активів Банку .

У 2017 році Банк продовжив вирішення проблем, пов'язаних з оцінкою активів, що виникли до 19 грудня 2016 року. Для вирішення цих проблем, включених в окрему фінансову звітність за 2017 рік, Банк оцінив деякі застави за позиками, інвестиційною нерухомістю та нерухомістю, які стали власністю Банку:

- зменшення вартості інвестиційної нерухомості в сумі 779 млн. грн .;
- збиток від зменшення корисності активів, переданих Банку як заставодержателю, на суму 11 559 млн. грн .;
- збиток від знецінення позик та авансів клієнтам у зв'язку зі зменшенням вартості застави на суму 12 557 млн. грн.

Оцінка була проведена станом на 31 грудня 2017 року, а знецінення визнано в окремій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, оскільки керівництво Банку не отримало достовірної інформації про вартість активів на 31 грудня 2016 року або на дату визнання. активи [20].

Отже, як бачимо в АТ КБ «ПриватБанк», структура активів є дещо незвичною для української банківської системи, де активи, як правило, складаються переважно із вартості кредитного портфеля - інвестиційна діяльність у банківському секторі дуже слабо розвинена. Ця особливість структури активів Банку пояснюється тим, що цей портфель інвестиційних цінних паперів складається з внутрішніх державних облігацій, які банк отримав під час націоналізації.

Що стосується банківської заборгованості, яка не є постійною, але в 2019 році вона становила значну частку - до 9% у структурі активів, згідно з фінансовою звітністю банку за 2019 рік. Вони склалися з депозитних сертифікатів Національної Банку України, які залучені банком 11,5%, тому ця сума не може бути віднесена до загальної вартості кредитного портфеля.

### 2.3. Аналіз кредитного портфелю банку

Основним завданням кредитної роботи банківських установ є створення якісного та вигідного кредитного портфеля для отримання максимального прибутку.

Структура та якість кредитного портфеля банку значною мірою залежить від його стабільності, репутації та фінансового успіху. Тому банківським установам доводиться аналізувати якість позик, проводити незалежні

дослідження великих проектів та кредитної діяльності, виявляти випадки відхилень від законодавчої політики кредитування [14].

Постійний аналіз кредитного портфеля в системі управління банку дозволяє обрати варіанти раціонального розподілу коштів, кредитну політику банку, зменшення ризику шляхом диверсифікації кредитних вкладень, прийняття рішення про можливість кредитування клієнтів залежно від їхньої кредитоспроможності, право власності тощо. Результати аналізу дозволяють прийняти рішення про зміну кредитних напрямків та методів.

Аналіз кредитного портфеля банку включає вивчення динаміки та структури кредитування з точки зору груп ризику, ступеня захищеності, галузевої структури, форм власності позичальників, а також вивчення динаміки окремих груп, сегментації портфеля .

Основним сегментом, на який орієнтований Банк, є населення, тому споживчі кредити домінують у його кредитному портфелі, про що свідчать табл. 2.3. Аналіз структури позик за видами економічної діяльності дозволяє визначити галузеву диференціацію позик відносно попередньої звітної дати. Для цього частка позик, вкладених в окремі галузі, як правило, розраховується для короткострокових та довгострокових позик, а також в динаміці. Галузева диверсифікація кредитних інвестицій повинна сприяти розвитку пріоритетних галузей економіки [15].

Структурний аналіз спрямований на виявлення надмірної концентрації кредитних операцій в одному сегменті, що збільшує ступінь кредитного ризику. Однак надмірна диверсифікація кредитного портфеля створює певні труднощі в управлінні кредитними операціями і може призвести до банкрутства банків, тому іноземні комерційні банки визначають інвестиційні ліміти в даному сегменті, тобто застосовують метод обмеження [16].

Таким чином, як бачимо, вартість кредитного портфеля зросла майже на 64% за останні три роки - з 34647 млн. грн. до 56722 млн. грн. Як видно з таблиці, за весь аналізований період збільшення вартості кредитного портфеля забезпечило збільшення вартості кредитів роздрібного сегмента - у 2018 році

зростання цього сегменту призвело до збільшення вартості кредитного портфеля, а у 2019 році відповідно 74%.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» за позичальниками у 2017-2019 рр, млн. грн.

Найменування статті	2017 рік	2018 рік	Відхилення		2019 рік	Відхилення	
			Абсол.	%		Абсол.	%
Кредити юридичним особам	2 699	3 858	1 159	42,9	5 214	1 356	35,1
Кредити фізичним особам	29 110	38 648	9 538	32,8	46 116	7 468	19,3
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	2 838	4 096	1 258	44,3	5 392	1 296	31,6
Усього кредити (за виключенням резервів та кредити особам, пов'язаним із колишніми власниками)	34 647	46 602	11 955	34,5	56 722	10 120	21,7

Загальна вартість позик фізичним особам за три роки зросла на 17 006 млн. грн., тобто темп приросту за три роки становив 58%, варто зазначити, що протягом усього досліджуваного періоду спостерігалася тенденція до зниження темпів приросту фізичних осіб, вартість роздрібного сегменту в загальному кредитному портфелі зросла на 9538 млн грн, а темпи приросту склали майже 33%, у 2019 році вартість цього сегменту зросла лише на 7 468 млн грн, тобто на 19%. Це може свідчити про те, що цей ринок насичений банківськими продуктами цього типу і що цей сегмент кредитного ринку перейшов до стадії зрілості - тобто кредитування цього сегменту здійснюватиметься приблизно на тому ж рівні, і не буде значних зростання. .

Це також може призвести до подальших суттєвих змін у структурі кредитного портфеля фінансової установи, про що свідчать дані табл. 2.4.



Аналіз структури кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» за  
позичальниками %.

Найменування статті	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Кредити юридичним особам	7,8	8,3	9,2
Кредити фізичним особам	84,0	82,9	81,3
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	8,2	8,8	9,5
Усього кредити (за виключенням резервів та кредити особам, пов'язаним із колишніми власниками)	100	100	100

Як видно з таблиці, роздрібні кредити становили 81% загального кредитного портфеля Банку у 2019 році, а решта 19% були розподілені порівну між малими та середніми підприємствами та великим корпоративним сектором, хоча прерогатива малого та середнього бізнесу, цьому сектору надано більше позик, але середня вартість позики менша за суму позики, яку зазвичай надають корпоративному сегменту. Слід зазначити, що аналіз не включає позики для осіб, пов'язаних з колишніми власниками Банку, які в даний час в основному належать до проблемної категорії. Частка кредитів фізичним особам зменшилася з 84% до 81% за останні три роки.

Кредитні товари для роздрібного сегменту коштують значно дорожче, ніж продукти для корпоративного сегменту (табл. 2.5), тому роздрібні позики вигідніші, хоча суми позик значно нижчі. Слід також зазначити, що протягом трьох років майже не відбувалося змін у ставках позик.

Приріст кредитування відбувся в основному за рахунок збільшення попиту на кредити (відновлювані кредитні лінії) та до 1 місяця - за три роки їх вартість зросла на 10 146 млн. грн., тобто темпи приросту становили 66%, а дані про динаміку кредитні продукти у 2019 році дещо сповільнились, що може свідчити

про поступове насичення ринку подібними продуктами, включаючи продукти кредитних карток.

Таблиця 2.5

## Аналіз динаміки процентних ставок за кредитами АТ КБ «ПриватБанк»

Найменування статті	2017	2018	2019
Кредити та аванси юридичним особам			
Гривні	11	12	12
Долари США	6	6	6
Євро	3	3	3
Кредити та аванси фізичним особам			
Гривні	46	46	44
Долари США	17	17	17
Євро	18	18	18

Структура кредитного портфелю за строками представлена в таблиці. 2.6.

Таблиця 2.6

## Аналіз структури кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» за строками погашення

Найменування статті	2017	2018	Відхилення		2019	Відхилення	
			Абсол.	%		Абсол.	%
До запитання та до 1 місяця	15 365	21 964	6 599	42,9	25 511	3 547	16,1
1-3 місяці	8 316	10 714	2 398	28,8	13 538	2 824	26,4
3-12 місяців	10 000	11 816	1 816	18,2	11 386	-430	-3,6
Понад 1 рік	4 654	5 646	992	21,3	9 109	3 463	61,3
Всього кредити та аванси клієнтів	38 335	50 140	11 805	30,8	59 544	9 404	18,8

Найвищу динаміку за три роки продемонстрували кредитні продукти із терміном позики понад 1 рік, вартість яких за три роки зросла на 4455 млн грн або майже на 96% - з 4654 млн грн до 9109 млн грн. Варто зазначити, що структура кредитного портфелю протягом останніх трьох років майже не змінювалася з часом.

## 2.4. Аналіз процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств на прикладі АТ КБ «Приватбанк»

При оцінці відсотків банку та невідсоткового доходу корпоративної позики першим кроком є перевірка прибутковості банку (рис 2.2. та рис 2.3).



Рис. 2.2. Доходи та витрати АТ КБ «ПриватБанк» у 2017-2019 р

Високі фінансові результати були досягнуті завдяки стабільному зростанню доходів Банку, темпи якого значно перевищують динаміку загальних та адміністративних витрат та інших операційних витрат. Загальний приріст доходу Банку за три роки склав 16,3 млрд. грн. до 37,9 млрд. грн., тобто загалом 21,6 млрд. грн. тобто більше двох разів. За три роки витрати банку зросли лише на 2,6 млрд грн, тобто лише на 21%.

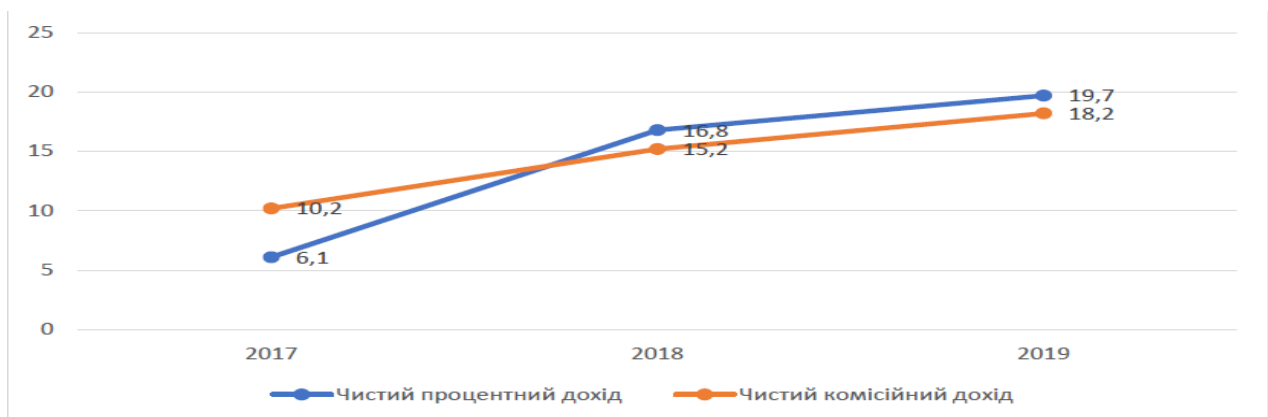


Рис. 2.3. Динаміки основних складових доходів АТ КБ «ПриватБанк» у 2017-2019 рр

Збільшення загального доходу Банку відбулося як за рахунок збільшення процентних доходів з 6,1 млрд. грн. до 19,7 млрд. грн., тобто більше ніж три рази за три роки, так і комісійного результату з 10,2 млрд. грн. до 18,2 млрд. грн., тобто на 8 млрд. грн., або 78%.

Таким чином, динаміка чистого комісійного доходу набагато нижча, але цей дохід є менш ризикованим, а отже, більш стабільним і передбачуваним, а також свідчить про розвиток банківської діяльності, крім надання позик та залучення коштів, включаючи готівкові та безготівкові послуги. Також комісійний дохід безпосередньо залежить від збільшення кількості клієнтів Банку, яке за три роки збільшилось на 2 мільйони осіб (зокрема, в результаті переведення всіх більшості бюджетних організацій на проекти з оплати праці банку після його націоналізації, а також значне зменшення кількості комерційних банків), а також за рахунок збільшення кількості банківських операцій, що здійснюються клієнтами.

В таблиці 2.7 представлена загальна динаміка процентних доходів банку за 2017-2019 роки.

Таблиця 2.7

## Динаміка процентних доходів банку, млн. грн

Найменування статті	2017 рік	2018 рік	Відхилення	2019 рік	Відхилення
Кредити та аванси фізичним особам	11699	15934	4235	19014	3080
Кредити та аванси юридичним особам	2839	1576	-1263	833	-743
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)	471	1112	641	1256	144
Інвестиційні цінні папери	7884	6398	-1486	6791	393
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	1 376	383	-993	440	57
Заборгованість банків	215	303	88	430	127
Усього процентних доходів	24485	30754	6269	33841	3087

Як видно з таблиці, в 2018 році банк мав зростання загальної суми процентних доходів за аналізований період за рахунок росту процентних доходів від кредитування фізичних осіб, у той час як відбулося зниження процентних доходів від кредитування клієнтів юридичних осіб меншими темпами. В 2019 році кредитна діяльність була більш прибуткова.

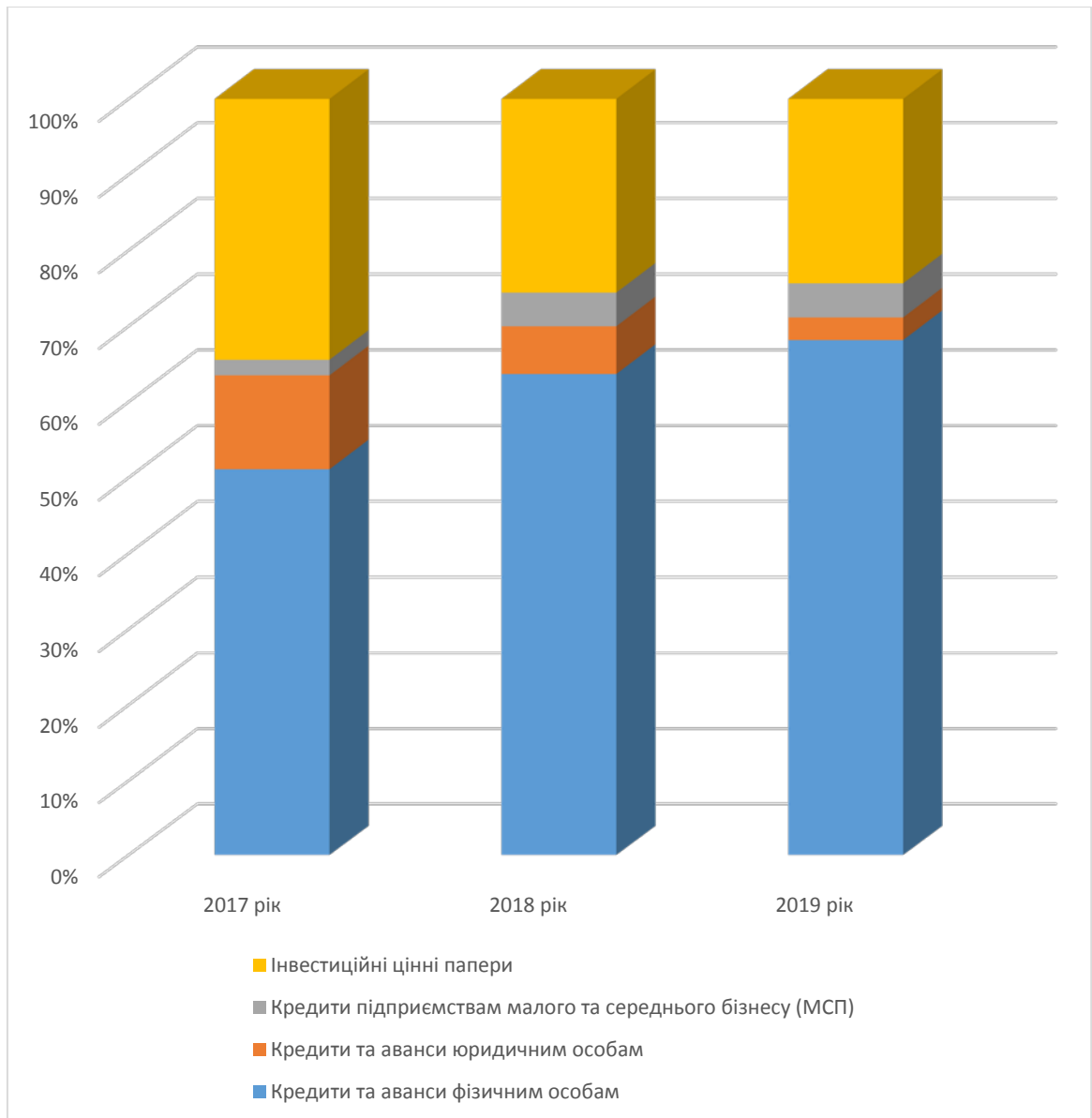


Рис. 2.4. Структура процентних доходів АТ КБ «Приватбанк»

Зниження суми кредитного портфелю в 2017 року призвело до падіння й процентних доходів від кредитування, але темп зниження доходів більш повільний ніж падіння суми кредитного портфелю.

Розглядаючи структуру процентного доходів, варто зазначити, що основним його видом за весь період аналізу є процентний дохід від кредитування, частка якого коливається в межах 65-90% (рис. 2.4), що засвідчує пріоритетність комерційної діяльності банку.

Проаналізуємо доходність кредитного портфелю та його вплив на зміну процентних доходів (табл. 2.8). Динаміка доходності кредитного портфелю була не достатньо позитивною за період аналізу. Це обумовлено зниженням темпів приросту процентних доходів за кредитами та заборгованістю клієнтів над збільшенням кредитного портфелю. Як видно з даних таблиці, частка доходів від надання кредитів у загальній сумі процентних доходів зменшилася в 2017 році на 35,13 %.

Таблиця 2.8

## Динаміка доходності кредитного портфелю АТ «Приватбанк»

Показники	За 2017 рік	За 2018 рік	За 2019 рік
Процентні доходи за кредитами за заборгованістю клієнтів, млн. грн.	15 009	18622	21103
Кредитний портфель, млн. грн	38335	50140	59544
Усього процентних доходів, млн. грн	24 485	30754	33841
Доходність кредитного портфелю за процентними доходами, %	39,15	37,14	35,44
Частка процентних доходів від надання кредитів у загальній сумі процентних доходів, %	61,30	60,55	62,36
Комісійні доходи за розрахунково-касове обслуговування клієнтів (включаючи комісії за по виданим кредитам), млн. грн.	8 943	10083	14588
Доходність кредитного портфелю за непроцентними доходами, %	23,33	20,11	24,5

За результатами аналізу доходності можна зробити висновок, що банк не достатньо ефективно керував кредитним портфелем протягом 2017р., що пов'язано з націоналізацією банку в кінці 2016 року.

У той час як 2018 рік та 2019 рік охарактеризували себе як роки з достатньо

ефективною політикою управління кредитами, результатами якої були значний ріст наданих кредитів та з помірний ріст процентних доходів.

Наступним етапом оцінки процентних та безпроцентних доходів від кредитування банку є оцінка прибутковості кредитного портфеля банку. Як видно з таблиці 2.8 чистий прибуток від кредитної діяльності є однією з основних статей, що забезпечує ефективність всієї комерційної діяльності Банку. Таким чином, у 2017 році завдяки йому Банку вдалося досягти позитивного чистого результату, оскільки загальний дохід Банку був негативним. У 2018 році чистий процентний дохід перевищив загальний дохід банку (на 53%) та чистий прибуток (на 30%), що також свідчить про те, що це був єдиний прибутковий елемент у структурі доходів банку.

Проведемо факторний аналіз отриманих процентних доходів банку, використовуючи наступну факторну модель, яка представлена формулою (2.1):

$$ПД = K \times B, \quad (2.1)$$

де ПД - отримані доходи банку;

K - середній обсяг кредитів за період;

B - середньозважена відсоткова ставка дохідності за кредитними операціями банку.

Результати аналізу відображені в таблиці 2.9-2.10.

Аналіз процентних доходів банку за кредитними операціями за період 2017-2018 роки показав, що у 2018 р. порівняно з 2017 роком загальний обсяг отриманих доходів зріс на 3613 млн. грн., що обумовлено зростанням кредитних операцій на 4621,66 млн. грн

Аналіз процентних доходів банку за кредитними операціями за період 2018-2019 роки показав, що у 2019 р. порівняно з 2018 роком загальний обсяг отриманих доходів зріс на 2481 млн. грн., що обумовлено також у більшому ступеню зростанням суми кредитного портфелю на 3492,65млн. грн. У той самий час зниження відсотків за кредитами посприяло до зниження отриманих процентних доходів на 1012,25 млн. грн

Таблиця 2.9

Розрахунок впливу факторів на зміну величини отриманих процентних доходів в портфелю АТ КБ «Приватбанк» за 2017 - 2018 рр

Показники	2017 р.	2018 р.	Відхилення за період аналізу		
			Разом	у тому числі за рахунок	
				Середнього обсягу активів	Середньозваженої процентної ставки дохідності за кредитними операціями
Середні залишки кредитів за період, млн. грн.	38335	50140	11805	4621,66	х
Середньозважена процентна ставка дохідності за кредитними операціями, %	39,15	37,14	-2,01	х	-1007,81
Отримані процентні доходи за кредитними операціями, млн. грн.	15009	18622	3613	4621,66	-1007,81

З розрахунків можна зробити висновок, що зростання процентних доходів банку від кредитної діяльності протягом періоду аналізу головним чином було зумовлено зростання кредитного портфелю у всі три роки

Отже, за період аналізу 2017-2019 роки динаміка абсолютного розміру процентних та безпроцентних доходів від кредитування АТ КБ «Приватбанк» та показників дохідності заслуговує на позитивну оцінку.



Таблиця 2.10

Розрахунок впливу факторів на зміну величини отриманих процентних доходів в портфелю АТ КБ «Приватбанк» за 2018 - 2019 рр

Показники	2018 р.	2019 р.	Відхилення за період аналізу		
			Разом	у тому числі за рахунок	
				Середнього обсягу активів	Середньозваженої процентної ставки дохідності за кредитними операціями
Середні залишки кредитів за період, млн. грн.	50140	59544	9404	3492,65	x
Середньозважена процентна ставка дохідності за кредитними операціями, %	37,14	35,44	-1,70	x	-1012,25
Отримані процентні доходи за кредитними операціями, млн. грн.	18622	21103	2481	3492,65	-1012,25

В результаті здійснення аналізу активів, кредитного портфелю, процентних та безпроцентних доходів АТ КБ «Приватбанк», можна зробити висновок, що загальний їх обсяг зростав протягом всього періоду дослідження. Як показали результати факторного аналізу, зростання процентних доходів відбувалося в більшості за рахунок розширення обсягів здійснюваних кредитних операцій банку, а середні процентні ставки розміщення коштів мали тенденцію до зниження.

## Висновки по розділу 2

АТ КБ «Приватбанк» є найбільшим універсальним міжрегіональним банком України, який орієнтований перш за все на платіжні операції для населення і юридичних осіб усіх організаційно-правових форм. Досліджуючи стан кредитування АТ КБ «Приватбанк» слід відзначити негативні тенденції після націоналізації банку в 2016 році, які уособлюють у собі різке зниження розміру кредитного портфелю банківської установи.

Оцінка ефективності управління кредитним портфелем підтвердила його високу прибутковість, але завдяки позикам, які Банк отримав у спадок від колишніх власників, які були поміщені в окремий кредитний портфель на суму понад 212 млрд грн. і сьогодні вони належать до категорії ризику, якість цього портфеля дуже низька, і, отже, ефективність управління ним також досить низька - єдиним позитивним моментом є той факт, що вартість цього портфеля з року в рік зменшується, що призводить до збільшення показника якості та ефективності кредитного портфеля.

За період аналізу 2017-2019 роки динаміка абсолютного розміру процентних та безпроцентних доходів від кредитування АТ КБ «Приватбанк» та показників доходності заслуговує на позитивну оцінку. В результаті здійснення аналізу активів, кредитного портфелю, процентних та безпроцентних доходів АТ КБ «Приватбанк», можна зробити висновок, що загальний їх обсяг зростав протягом всього періоду дослідження. Як показали результати факторного аналізу, зростання процентних доходів відбувалося в більшості за рахунок розширення обсягів здійснюваних кредитних операцій банку, а середні процентні ставки розміщення коштів мали тенденцію до зниження.

Тому для більш детальної оцінки процентного та непроцентного доходу банку від кредитування підприємств можна використовувати прогнозні показники кредитного портфелю по юридичним особам, та рівень процентних доходів від кредитування підприємств необхідно оцінювати разом з

процентними витратами, з метою визначення впливу зміни процентних витрат на чистий процентний дохід.

### РОЗДІЛ 3

## ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ПРОЦЕНТНОГО ДОХОДУ БАНКУ ВІД КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

3.1. Оцінка процентного доходу від кредитування підприємств за допомогою оцінки їх якості

Стратегія управління якістю прибутку є важливим елементом фінансової стратегії, що враховує зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі та є основним напрямком підвищення економічної ефективності банку. Ця стратегія дозволяє збільшувати нові інвестиційні ресурси, а також загальний рівень економічної безпеки [14].

Мета оцінки якості доходу - визначити оптимальний процес формування та розподілу прибутку банківської установи на її основі шляхом забезпечення [15] стратегічної та постійної конкурентоспроможності банку та вдосконалення джерел фінансування розвитку виробництва в банківській установі ;

Для оцінки якості доходу використовуються два різні, але взаємодоповнюючі та необхідні методи вимірювання цієї категорії:

- метод оцінки якості доходу щодо реального розвитку банку (плановий або фактичний прибуток);

- метод оцінки якості доходу щодо потенційного розвитку банку (метод, заснований на розрахунку регуляторного прибутку банківської установи).

Для комплексної оцінки якості доходу, крім абсолютних та відносних показників, слід використовувати т. зв додаткові показники, тобто коефіцієнти ліквідності та платоспроможності, що вказують на основні ознаки виживання чи ліквідації.

Якість розвитку банківської установи визначається і формується з метою остаточного перетворення на основні економічні результати, зокрема прибуток

та його якість, включені в таблицю 3.1 на основі розрахунків за якісною моделлю оцінки прибутку за формулами (3.1) - (3.3).

Після планування структури активних операцій готується прогноз середньої процентної ставки за цими операціями. Він створюється на основі порівняння поточних ставок, прогнозів відділу маркетингу та закономірностей процентної політики, які визначаються правлінням банку. Такий прогноз слід подавати щодо тих самих статей активів, для яких планується їх структура. Рентабельність інтегральних показників обчислюється як середньозважена структура рентабельності операцій окремих елементів. Отже, розрахунок середньозваженої рентабельності активів відбувається за формулою [16]:

$$SDohAK = \frac{\sum_{i=1}^n a_i d_i}{\sum_{i=1}^n a_i} \quad (3.1)$$

де  $a_i$ — частка активної операції  $i$ -го виду;

$d_i$  - прибутковість  $i$ -ї операції;

$i$  - номер операції;

$n$  - число видів активних операцій.

Потім розрахуйте запланований процентний дохід. Розрахунок базується на плановій структурі активних операцій, прогнозі їх процентних ставок та обсязі запланованих активних операцій [16]:

$$DPr = \sum_{i=1}^n a_i d_i, \quad (3.2)$$

де  $DPr$  - процентні доходи;

$a_i$ - частка активу  $i$ -го виду в загальному обсязі активів;

$d_i$  - прибутковість активів  $i$ -го виду.

Цей підхід дозволяє оцінити розмір процентних витрат банку, що забезпечить націнку на операції з процентними ставками на рівні, необхідному для досягнення запланованого рівня відповідно до програм розвитку та оцінки прибутку банку.

Якість процентного доходу (умовна величина процентного доходу) визначається на основі формул (3.4)

Приріст прибутковості банківської установи був розрахований за два сусідні періоди [21]:

$$\Delta R_t = R_t - R_{t-1} = \frac{\Pi_t}{B_t} - \frac{\Pi_{t-1}}{B_{t-1}}, \quad (3.3)$$

де  $\Delta R_t$  - приріст рентабельності банку у періоді  $t$ ;

$R_t, R_{(t-1)}$  – рентабельність відповідно для періодів  $t$  та  $(t-1)$ ;

$\Pi_t, \Pi_{(t-1)}$  – величина прибутку відповідно для періодів  $t$  та  $(t-1)$ .

$B_t, B_{(t-1)}$  – величина витрат відповідно для періодів  $t$  та  $(t-1)$ .

Перетворення в формулі (3.3) дає змогу отримати два споріднених показника якості прибутку:

$$\Delta R_t \times B_t = \Pi_t - \frac{\Pi_{(t-1)}}{B_{(t-1)}} \times B_t = \Pi_t - K_{e.б.} \times B_t, \quad (3.4)$$

$$\Pi_{япб_t} = \Delta R_t \times B_t, \quad (3.5)$$

$$\Pi_{ябп_t} = \Pi_t - K_{e.б.} \times B_t = \Pi_t - \Pi_{ум.t}, \quad (3.6)$$

де  $K_{e.б.}$  – коефіцієнт економічної ефективності для базисного періоду діяльності банку (у формулі 3.3 за базовий період прийнято період  $(t-1)$ );

$\Pi_{япб_t}$  - показник якості прибутку банку в  $t$ -ому періоді його діяльності;

$\Pi_{ум.t}$  – умовна величина прибутку банку в періоді  $t$ .

Коефіцієнт якості прибутку, розрахований за формулою (3.5), ґрунтується на оцінці приросту ефективності банківської установи, а коефіцієнт, розрахований за формулою (3.6), на порівнянні двох значень прибутку, визначених для одного і того ж періоду  $(t)$  банку, але за різними критеріями [21].

У формулі (3.6) величина  $(K_{e.б.} \times B_t)$  описує прибуток, який банківська установа могла отримати за період  $t$  за вартістю  $B_t$  за умов збереження періоду якості попереднього (базового) періоду  $(t-1)$ , за умови, що рівень економічної ефективності підтримувався досягнутим у попередньому періоді у періоді  $t$ . Тому величина такого прибутку у формулі (3.6) визначається як умовна  $\Pi_{ум.t}$ .

Якість розвитку банківської установи в попередній період (t-1), інтегрований набір всіляких змін в ній, з часом перетворився на індикатор  $K_{e.б.}$ . У періоді (t) ці зміни можуть відрізнятися за силою та типом, але повністю забезпечують або повторення значення індексу в періоді (t-1), або інше значення. Ця методологічна особливість відображає всі змінні, що відбувається в банку, за його основними економічними показниками, дозволяє порівняти різні періоди розвитку банківської установи на рівні їх якості, що дозволяє виміряти якість його прибутку. Таким чином, різниця між двома значеннями прибутку ( $\Pi_t - \Pi_{y.m.t}$ ) у формулі (3.6) дозволяє визначити рівень якості прибутку банку.

Визначення індексу, що характеризує ступінь зміни якісного розвитку банку, дозволить оцінити якість позик та адекватно оцінити рівень процентних та непроцентних доходів за кредитами підприємствам.

Крім того, оцінка процентного та невідсоткового доходу, на відміну від сучасних моделей оцінки доходів (факторний аналіз, оцінка структурних змін, аналіз часових рядів), дозволяє оцінити реальну та можливу загальну прибутковість кредитних операцій..

Таблиця 3.1

Кількісний метод оцінки якості процентних та непроцентних доходів від кредитування АТ КБ «Приватбанк»

Показники	2018 р.	2019р.
Процентні доходи від кредитування	18622	21103
Процентні витрати	14002	14174
Коефіцієнт загального рівня процентної рентабельності	1,33	1,49
Приріст процентної рентабельності банку у періоді		0,16
Показник якості процентного прибутку банку в 2019 році		2252,24
Коефіцієнт економічної ефективності для 2019 року		1,33
Умовна величина процентного прибутку банку в 2019		18850,75

Результати якісного аналізу показали, що загальна прибутковість відсоткових операцій, в яких найбільшу частку в кредитуванні мають позики підприємствам, зросла у 2019 році зі 133% до 149%, що призвело до якісного зростання процентного доходу на 2252,24 млн. грн. Це означає, що високе значення коефіцієнта якості прибутку свідчить про зростання обсягу кредитування АТ КБ «Приватбанк» та зростання процентного доходу.

Другий метод оцінки якості процентного доходу (регулятивний метод) полягає в тому, що для кожного періоду оцінки відповідно до існуючого рівня розвитку якості банківської установи нормативна величина прибутку визначається на основі набору допоміжних показників. Ця величина розраховується з урахуванням реального потенціалу розвитку банківської установи. Це свідчить про те, що реалізація реальних потенційних резервів банку забезпечить максимальне використання всіх факторів його розвитку для існуючих умов функціонування у певний період.

Метод розрахунку якості процентного доходу щодо потенційного резерву для якісного розвитку кредитної діяльності АТ КБ «Приватбанк» представлений у таблиці 3.2 та базується на формулах (3.7) - (3.13) методології оцінки якості прибутку.

Значення додаткового фактичного прибутку за два сусідні періоди розвитку банку розраховується за формулою (3.7) [21].

$$\Delta\Pi_{\phi,t} = \Pi_{\phi,t} - \Pi_{\phi,(t-1)}, \quad (3.7)$$

де  $\Delta\Pi_{\phi,t}$  – приріст фактичного прибутку банку в періоді  $t$  щодо періоду  $(t - 1)$ ;

$\Pi_{\phi,t}$ ,  $\Pi_{\phi,(t-1)}$  – фактичний прибуток банку відповідно в періодах  $t$  і  $(t - 1)$ .

Розраховується потенційний резерв зростання прибутку банку в періоді  $t$  за формулою (3.8):

$$\Delta\Pi_{п.р,t} = \Pi_{н,t} - \Pi_{\phi,(t-1)}, \quad (3.8)$$

де  $\Delta\Pi_{п.р,t}$  – потенційний резерв зростання прибутку банку в періоді  $t$  щодо періоду  $(t - 1)$ ;



$\Pi_{н,t}$  – величина нормативного прибутку для періоду  $t$ .

Розраховується показник якості прибутку банку за формулою (3.9):

$$\Pi_{яппт} = \frac{\Delta\Pi_{\phi,t}}{\Delta\Pi_{н,p,t}} \times 100\%, \quad (3.9)$$

де  $\Pi_{яппт}$  – показник якості прибутку в періоді  $t$ , %.

Додатне значення показника  $\Pi_{яппт}$  у формулі (1.18) (при  $\Delta\Pi_{\phi,t} > 0$ ) вказує на те, що рівень якості прибутку щодо попереднього періоду функціонування банку ( $t - 1$ ) збільшився.

Розраховується корекційний коефіцієнт, який враховує досягнутий рівень якісного розвитку банку та забезпечує диференціацію показників якості прибутку за формулою (3.10):

$$K_{кор} = \frac{\Pi_{\phi,t}}{\Pi_{н,t}}, \quad (3.10)$$

де  $K_{кор}$  – коригуючий коефіцієнт, який враховує рівень якісного розвитку банку та забезпечує диференціацію показників якості прибутку.

Розраховується показник якості прибутку банку за формулою (3.11):

$$\Pi_{яппт} = \frac{\Pi_{\phi,t} - \Pi_{\phi,(t-1)}}{\Pi_{н,t}} \times K_{кор} \times 100\%, \quad (3.11)$$

Додатне значення показника  $\Pi_{яппт}$  у формулі (3.11) має такий же зміст, як і у формулі (3.9).

Ступінь зміни в якісному розвитку банку, визначену на основі нормативного прибутку, розраховується за формулою (1.21):

$$K_{зм.я.p} = \frac{\Pi_{н,t}}{\Pi_{н,(t-1)}} \times K_{At}, \quad (3.12)$$

де  $K_{зм.я.p}$  коефіцієнт, що характеризує ступінь зміни в якісному розвитку банку;

$\Pi_{н,(t-1)}$  – величина нормативного прибутку, банку в періоді ( $t - 1$ );

$K_{At}$  – коефіцієнт, що характеризує відношення середньої величини активів банку в періоді ( $t - 1$ ) до середньої величини його активів в періоді  $t$ .

Коефіцієнт  $K_{зм.я.p}$  може приймати такі значення:

$$K_{зм.я.p} = 1;$$

$$K_{\text{з.м.я.р}} < 1; \quad (3.13)$$

$$K_{\text{з.м.я.р}} > 1;$$

де  $K_{\text{з.м.я.р}} > 1$ , що вказує на зростання рівня якості розвитку,

$K_{\text{з.м.я.р}} = 1$  – якість розвитку банку без змін,

$K_{\text{з.м.я.р}} < 1$  – якість розвитку банку знизилася, та треба терміново розробляти шляхи зростання прибутку [21].

Встановимо нормативний процентний дохід за позикою при розрахунку збільшення процентного доходу за позикою на рівні 130% від фактичного процентного доходу за позикою у 2019 році, що можливо за сприятливих тенденцій зростання обсягів кредитування в банківській системі України.

Таблиця 3.2

Нормативний метод оцінки якості процентного прибутку від кредитування АТ КБ «Приватбанк»

Показники	2018	2019
Методика розрахунку якості процентного прибутку від кредитування щодо потенційного резерву якісного розвитку банку		
Фактичний процентний прибуток від кредитування млн. грн.	18622	21103
Приріст фактичного процентного прибутку від кредитування млн. грн.		2481,00
Нормативний процентний прибуток від кредитування млн. грн.		24208,6
Потенційний резерв зростання процентного прибутку від кредитування млн. грн.		5586,60
Показник якості процентного прибутку щодо потенційного резерву якісного розвитку %		44,41
Методика розрахунку якості процентного прибутку від кредитування щодо абсолютної величини потенційного прибутку		
Коригуючий коефіцієнт		0,87
Показник якості процентного прибутку від кредитування щодо абсолютної величини потенційного прибутку %		8,93
Коефіцієнт, що характеризує ступінь зміни в якісному розвитку		0,91
Коефіцієнт, що характеризує відношення середньої величини активів в 2018 до середньої величини його активів в 2019		0,89

Виходячи з результатів оцінки якості процентного доходу АТ КБ «Приватбанк», можна стверджувати наступне:

- фактичний процентний прибуток від кредитування в 2019 року на 3105,60 млн. грн менше ніж плановий номінальний, що є свідченням значного падіння процентних доходів від кредитування;

- встановлений резерв зростання процентного прибутку від кредитування складає 5586,60 млн. грн;

- коефіцієнт, що характеризує ступінь зміни в якісному розвитку  $K_{зм.я.р.} < 1$ , що вказує на зниження рівня якості кредитного розвитку АТ КБ «Приватбанк».

Таким чином, застосування запропонованого підходу до оцінки процентного доходу за корпоративними позиками дозволить АТ КБ Приватбанк використовувати наявні та приховані резерви для збільшення процентних доходів, що підтвердило розрахунки за 2019 рік, коли банк неповністю реалізував резерви розвитку. Однак слід зазначити, що для впорядкування механізму формування та використання відсотків необхідно визначити потреби банку з точки зору конкретного рівня прибутку. Економічне обґрунтування визначення потреби в прибутку робиться на основі ретельного планування деяких сфер використання коштів для досягнення стратегічних цілей банківської установи, це також повинно підкріплюватися реальними можливостями отримання певної суми прибутку.

3.2. Планування процентного та безпроцентного доходу АТ КБ «Приватбанк» за допомогою побудови лінії тренду

Досягнення постійних тенденцій економічного зростання в Україні безпосередньо пов'язане з активізацією діяльності юридичних осіб та створенням міцної банківської системи, що в свою чергу призводить до тіснішої співпраці між банківським сектором та юридичними особами. Така взаємодія можлива завдяки встановленню ефективних партнерських відносин між фінансовими установами та підприємствами.

Однак, незважаючи на ринкову трансформацію вітчизняної економіки, частка банківських фінансових установ в інвестиціях у юридичних осіб залишається низькою. Така ситуація пов'язана з відсутністю ефективного механізму перетворення заощаджень в інвестиції, відсутністю довіри до банків та їх низькою капіталізацією.

В таблиці 3.3 наведені вихідні дані для визначення прогнозних моделей суми активних операцій, кредитного портфелю, процентних доходів та процентних доходів за кредитами.

Таблиця 3.3

## Вихідні дані для прогнозних моделей

Період	Активи	Кредитний портфель	Процентні доходи	Процентні доходи за кредитами за заборгованістю клієнтів
2015	258611	189314	30640	30069
2016	205183	43583	31358	30240
2017	253675	38335	24485	15009
2018	278048	50140	30754	18622
2019	309723	59544	33841	21103

Динаміка активів та кредитного портфеля банку за останні п'ять років проілюстрована на рисунку 3.1, що наочно ілюструє зростання активності банку окрім 2016 року. Також простежується поступове зростання кредитування особливо на тлі різкого зниження після націоналізації у грудні 2016 року.

Підводячи підсумок, можна сказати, що динаміка, склад і структура активів відповідають основним принципам і напрямкам розвитку банку, але розвиток активів вимагає їх подальшої корекції з метою збільшення кредитного портфеля та повільного зростання основних фондів та інші активи.

Виходячи з розрахунків, найбільш точний прогноз з максимальним коефіцієнтом детермінації має поліноміальний тренд. Простежується зростання рівня кредитного портфелю, що може посприяти до зростання й процентних доходів від кредитування та в цілому по кредитному портфелю.

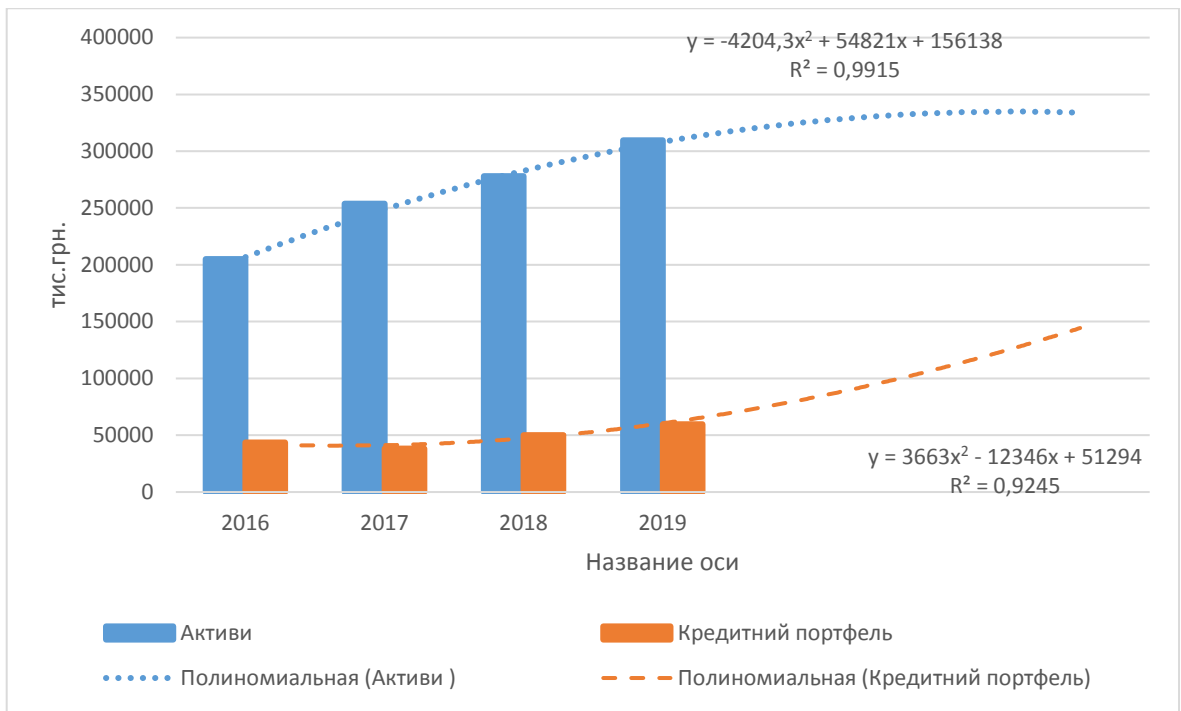


Рис. 3.1. Динаміка кредитного портфеля та загальних активів АТ «ПриватБанк» у 2016 – 2019 рр. , млн. грн.

Надалі спрогнозуємо за допомогою побудови лінії тренду процентний дохід загальний та по кредитному портфелю (рис.3.2-3.3)

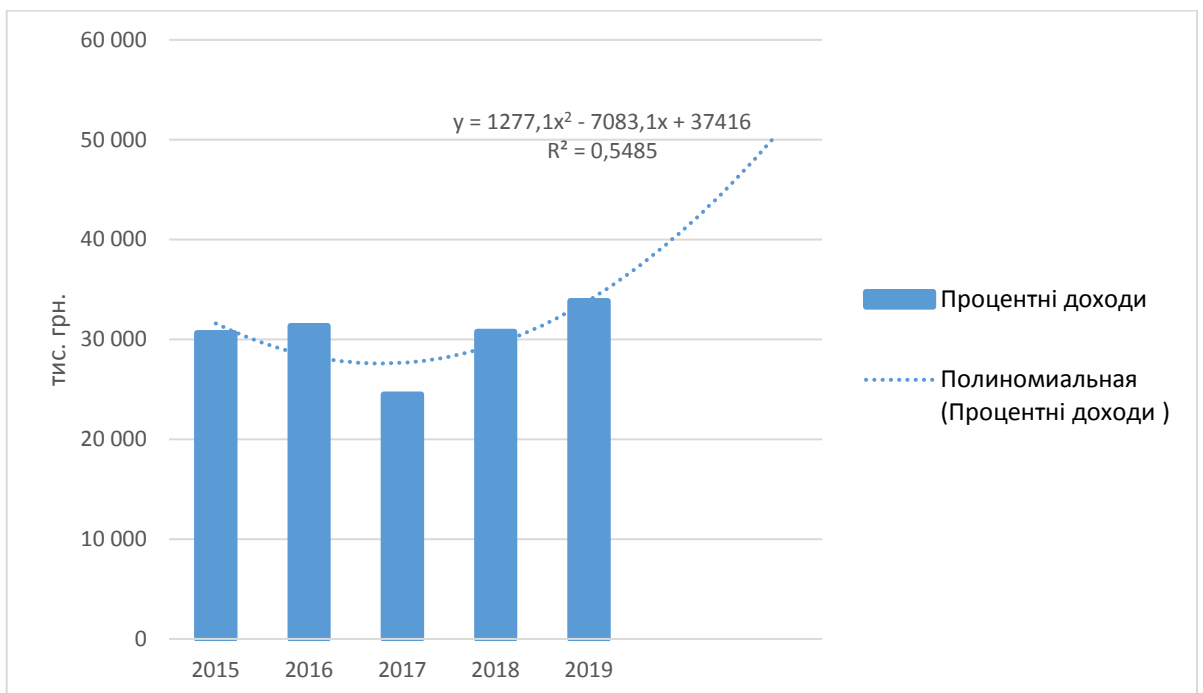


Рис. 3.2. Динаміка процентних доходів АТ «ПриватБанк» у 2015 – 2019 рр. , млн. грн.

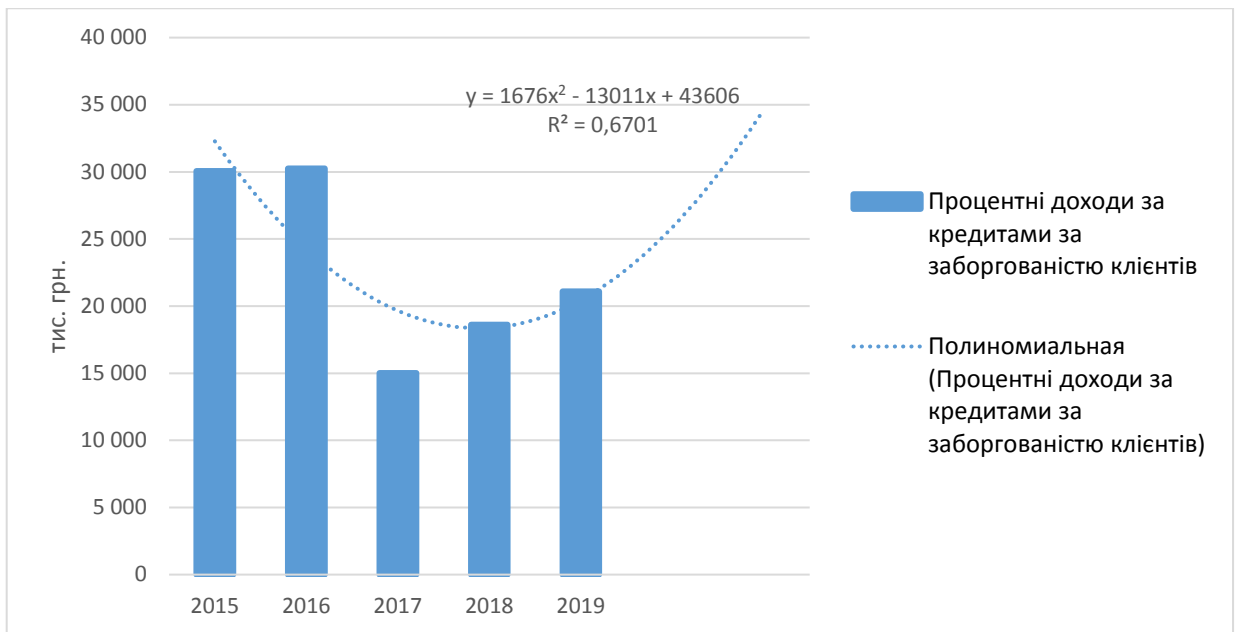


Рис. 3.3. Динаміка процентних доходів за кредитами АТ «ПриватБанк» у 2014 – 2017 рр. , млн. грн.

Проаналізуємо розраховані прогностні показники (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Прогнозовані та фактичні показники АТ КБ «Приватбанк»

Показник	2019 рік,	Прогноз на 2020	Прогноз на 2021	Темп росту, на 2020, %	Темп росту, на 2021, %
Активи	309 723	325135,5	333709,2	104,98	107,74
Кредитний портфель	59 544	81139	109086	136,27	183,20
Процентні доходи	33841	40893	50412,2	120,84	148,97
Процентні доходи за кредитами за боргованістю клієнтів	21103	25876	34653	122,62	164,21

Таким чином, прогноз показників кредитної діяльності АТ КБ «Приватбанк» свідчить про можливе зростання активів банку в 2020 року до рівня 325135,5 млн. грн., та прогнозується зростання кредитного портфелю на 36,27% до рівня 81139 млн. грн, що на 21595 млн. грн більше поточного розміру.

Також прогнозується зростання загальних процентних доходів та за кредитними операціями. Рівень розрахованих прогнозних процентних доходів в цілому складе 40893 млн. грн., що на 7052 млн. грн. більше рівня 2019 року. А прогнозне значення процентних доходів по кредитах, наданих підприємствам складе 25876 млн. грн., що на 4773 млн. грн. більше попереднього періоду.

Таким чином, виходячи з отриманих результатів можна зробити висновок, що впроваджений методичний підхід у політику управління кредитним портфелем банку вказує на позитивний напрямок змін та ефективність поточної кредитної політики.

### Висновки по розділу 3

З метою підвищення ефективності роботи АТ КБ «Приватбанк» та його стратегічного розвитку в майбутньому існує необхідність у розробці стратегії оцінки процентних доходів від позики, спрямованої на вдосконалення механізму його створення та використання. Для збільшення процентного доходу банку насамперед необхідно виконати комплекс завдань, спрямованих на ефективне управління процентними витратами, забезпечення збільшення кредитування, оптимізацію складу та структури позикових коштів.

За результатами оцінки якості процентного доходу АТ КБ «Приватбанк» отримав позитивні результати, які свідчать про те, що реальний процентний дохід за кредитом у 2019 році на 2252,24 млн грн не перевищує заплановану номінальну суму, що свідчить про значну зменшення процентного доходу за позиками; створене забезпечення збільшення процентного доходу за кредитами було неповністю використано.

Кожна банківська установа зосереджує свою діяльність на максимізації прибутку або принаймні стабілізації їх на тому ж рівні. У процесі оцінки прибутку його створення та використання слід розглядати як якісний показник, а не лише економічний, оскільки оцінка якості прибутку фокусується на визначенні оптимального формування та використання прибутку банку.

Прогноз показників кредитної діяльності АТ КБ «Приватбанк» за допомогою побудови лінії тренду та вивчення часових рядів свідчить про можливе зростання активів банку в 2020 року до рівня 325135,5 млн. грн., та прогнозується зростання кредитного портфелю на 36,27% до рівня 81139 млн. грн, що на 21595 млн. грн більше поточного розміру.

Також прогнозується зростання загальних процентних доходів та за кредитними операціями. Рівень розрахованих прогнозних процентних доходів в цілому складе 40893 млн. грн., що на 7052 млн. грн. більше рівня 2019 року. А прогнозне значення процентних доходів по кредитах, наданих підприємствам складе 25876 млн. грн., що на 4773 млн. грн. більше попереднього періоду.



## ВИСНОВКИ

Кожна економічна категорія має безліч визначень. Звичайно, це має своє пояснення. Існування великої кількості різних шкіл та їх дослідницьких областей дозволяє широко використовувати категорії. Чітке визначення змісту та сутності концепції є запорукою запобігання помилкам у прийнятті управлінських рішень.

При аналізі фінансових результатів оцінюються доходи, витрати та прибуток. Дослідження розміру та якості доходу банку є центральним для аналізу фінансових результатів банку, оскільки воно є головним фактором формування його прибутку. Основною метою аналізу доходів комерційного банку є виявлення потенційних резервів підвищення прибутковості банків. Метою аналізу витрат є оцінка їх поточного стану та розробка рекомендацій та способів оптимізації їх розміру та структури. Весь аналіз фінансових результатів проходить у три етапи: вивчення динаміки та структури, обчислення коефіцієнтів та проведення факторного аналізу.

Результат кредитної діяльності АТ КБ «Приватбанк» показав нетипову структуру його активів, де переважає частка державних цінних паперів, яку банк отримав під час націоналізації, вартість кредитного портфеля в структурі активів не перевищує 20%. У структурі активів частка фізичних осіб перевищує - понад 80%, така структура впливає з того, що з самого початку вона була орієнтована на обслуговування фізичних осіб, корпоративний сегмент становить лише близько 20%, майже однаково між його дві частини. - юридичні особи та МСП. Така структура є досить ризикованою, оскільки існує велика залежність від одного сегмента, і кінець 2016 року, коли банки на державному рівні були змушені виручити, показав, що це скоріше мінус, ніж перевага.

За період аналізу 2017-2019 роки динаміка абсолютного розміру процентних та безпроцентних доходів від кредитування АТ КБ «ПриватБанк» та показників доходності заслуговує на позитивну оцінку. В результаті здійснення аналізу активів, кредитного портфелю, процентних та безпроцентних доходів АТ КБ «ПриватБанк», можна зробити висновок, що загальний їх обсяг

зріс протягом всього періоду дослідження. Як показали результати факторного аналізу, зростання процентних доходів відбувалося як за рахунок зростання обсягів здійснюваних кредитних операцій банку.

Вплив фінансових результатів може бути як позитивним, так і негативним. Звичайно, банки намагаються досягти найбільш позитивного результату. Якщо дохід перевищує витрати, банк зазнає збитків, які протилежні негативній стороні прибутку. Багато методів аналізу фінансових результатів повинні бути цілісними, щоб зберегти єдність та ефективність банку.

Прогноз показників кредитної діяльності АТ КБ «Приватбанк» за допомогою побудови лінії тренду та вивчення часових рядів свідчить про можливе зростання активів банку в 2020 року до рівня 325135,5 млн. грн., та прогнозується зростання кредитного портфелю на 36,27% до рівня 81139 млн. грн, що на 21595 млн. грн більше поточного розміру.

Також прогнозується зростання загальних процентних доходів та за кредитними операціями. Рівень розрахованих прогнозних процентних доходів в цілому складе 40893 млн. грн., що на 7052 млн. грн. більше рівня 2019 року. А прогнозне значення процентних доходів по кредитах, наданих підприємствам складе 25876 млн. грн., що на 4773 млн. грн. більше попереднього періоду.

Отже, на основі отриманих результатів можна зробити висновок, що реалізований методологічний підхід до політики управління кредитним портфелем банку свідчить про позитивний напрямок змін та ефективність поточної кредитної політики.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Герасимович, А. М. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2004. – 599 с.
2. Колісниченко К.В. Шляхи підвищення прибутковості комерційного банку  
Mhttp://www.rusnauka.com/24\_SVMN\_2008/Economics/27025.doc.htm.
3. Груздевич, У. Я. Аналіз банківської діяльності [Текст] : навч. посібник / У. Я. Груздевич Національний банк України. – К. : УБС НБУ, 2007. – 222 с.
4. Банківські операції: Підручник / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пудовкіна та ін. / За ред. д-ра екон. наук А.М. Мороза. - К.: КНЕУ, 2000. - 384 с.
5. Клімова, О. О Аналіз прибутковості комерційних банків України [Текст] / О. О. Клімова // Фінанси України. – 2005. – №3. – С. 112-117.
6. Радковская, Н. П. Методологические подходы к управлению прибылью коммерческого банка [Текст] / Н. П. Радковская. // Финансы и кредит. – 2006. – № 1. – С.20-26.
7. Шипіна, С. Б Сутність поняття фінансовий результат [Електронний ресурс] : Режим доступу : [http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc\\_gum/Vzhdtu\\_econ/2012\\_1\\_1/53.pdf](http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2012_1_1/53.pdf)
8. Самохін, Л. В. Фінансовий результат як економічна категорія та об'єкт бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : Режим доступу : [http://library.donntu.edu.ua/fem/vip97/97\\_07.pdf](http://library.donntu.edu.ua/fem/vip97/97_07.pdf).
9. Петраковська, О. В. Визначення фінансових результатів діяльності банку у різних підсистемах обліку [Електронний ресурс] : Режим доступу : [http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc\\_gum/e\\_apk/2009\\_3/09\\_03\\_32.pdf](http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/e_apk/2009_3/09_03_32.pdf).
10. Гавриленко В.А., Гавриленко В.В. Анализ финансовых результатов // Наукові праці ДонНТУ. Серія: економічна. \_2003. - №65.

11. Герасимович А.М., Алексєєнко М.Д., Парасій-Вергуненко та ін., за ред. Герасимовича А.М. Аналіз банківської діяльності: підручник. - К.: КНЕУ, 2006. - 600 с.
12. Луговой, В.А. Учет капитала, ссуд и финансовых результатов [Текст] : навч. посіб. / В.А. Луговой. – М. : АО “ИНКОНСАУДИТ”, 1995. – 128 с.
13. Закон України «Про банки та банківську діяльність»; затв. постановою ВРУ №2121-14 від 07.12.2000
14. Інструкція НБУ «Про порядок регулювання та діяльності банків в Україні»; затв. постановою Правління НБУ № 368 від 28.08.2001
15. Методи і прийоми аналізу банківської діяльності [Електронний ресурс]. - Електрон. текстові дані (104189 байт). – Режим доступу: <<http://bankworks.ru/view-article.php?id=69>.
16. Криклій, О. А., Маслак, Н. Г. Управління прибутком банку [Текст] : навчальний посібник / О. А. Криклій, І. В. Сало – Суми: ВТД «Університетська книга», 2007. – 314 с.
17. Збірник наукових праць Національного університету податкової служби України, №2, 2012 Л.В.Діденко, М.О.Юніна» Методичні підходи до аналізу доходів і витрат
18. Офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк» [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://privatbank.ua/>
19. Річний звіт АТ КБ «Приватбанк» за 2018 рік [Електронний ресурс] : / офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк». – Режим доступу : <http://privatbank.ua/ua/about/finansovaja-otchetnost/>
20. Річний звіт АТ «Приватбанк» за 2019 рік [Електронний ресурс] : / офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк». – Режим доступу : <http://privatbank.ua/ua/about/finansovaja-otchetnost/>
21. Зінченко, О.А. Показники і критерії якості прибутку підприємства на етапі його використання [Текст]: навч. посіб Зінченко, О.А. // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 7. – С. 106-111

22. Югай, А. Формирование кредитного портфеля банка / А. Югай, Р. Кагиров [Текст] // Проблемы теории и практики управления. – 2011. – №11. – С. 51 – 58.

## ДОДАТКИ

## Додаток А

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2018	31 грудня 2017 (перераховано)	31 грудня 2016 (перераховано)
<b>АКТИВИ</b>				
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	7	27 360	25 300	30 159
Заборгованість банків		-	2 903	-
Кредити та аванси клієнтам	8	50 140	38 335	32 615
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	86 244	-	-
- наявні для продажу	9	-	90 354	64 409
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	79 299	-	-
- утримуються до погашення	9	-	36 322	-
- за амортизованою собівартістю	9	14 577	-	-
Вбудовані похідні фінансові активи	9	-	34 336	27 044
Передоплата з поточного податку на прибуток	24	184	184	181
Інвестиції в асоційовану компанію		-	-	216
Інвестиційна нерухомість	10	3 340	3 648	691
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	11	3 843	3 376	3 472
Інші фінансові активи	12	2 756	2 981	2 679
Інші активи	13	8 899	8 815	9 585
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 361	7 069	8 782
Активи, утримувані для продажу		117	117	-
<b>ВСЬОГО АКТИВІВ</b>		<b>278 120</b>	<b>253 740</b>	<b>179 833</b>
<b>ЗОБОВ'ЯЗАННЯ</b>				
Заборгованість перед НБУ	14	9 817	12 394	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	15	196	234	2 667
Кошти клієнтів	16	230 997	212 131	180 651
Випущені боргові цінні папери		2	2	2
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	24	6	3	1
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	137	151	139
Інші фінансові зобов'язання	17	2 255	1 689	1 935
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 135	3 299	2 552
Субординований борг		-	129	122
<b>ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ</b>		<b>246 545</b>	<b>230 032</b>	<b>206 116</b>
<b>КАПІТАЛ</b>				
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060	50 695
Емісійний дохід	19	23	23	23
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	19	-	-	111 591
Резерв переоцінки приміщень	11	722	804	842
Нереалізований (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів		(3 303)	(479)	521
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	9 934
Резерв переоцінки валют		27	27	29
Накопичений дефіцит		(184 129)	(194 902)	(199 919)
<b>Чисті активи, що належать акціонеру Банку</b>		<b>31 574</b>	<b>23 707</b>	<b>(26 284)</b>
Частка нехотролюючих учасників		1	1	1
<b>ВСЬОГО КАПІТАЛУ</b>		<b>31 575</b>	<b>23 708</b>	<b>(26 283)</b>
<b>ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ</b>		<b>278 120</b>	<b>253 740</b>	<b>179 833</b>

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року



Г. Крумханц  
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна  
Заступник Голови Правління  
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко  
Головний бухгалтер

## Продовження додатку А

**консолідований звіт про прибуток чи збиток та інші сукупні доходи**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2018 рік	2017 рік (перераховано)
Процентні доходи	20	30 754	24 485
Процентні витрати	20	(13 996)	(18 373)
<b>Чистий процентний дохід</b>		<b>16 758</b>	<b>6 112</b>
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(6 089)	(7 379)
<b>Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності</b>		<b>10 669</b>	<b>(1 267)</b>
Доходи за виплатами та комісійними	22	19 590	13 211
Витрати за виплатами та комісійними	22	(4 402)	(3 017)
Прибуток мінус збитки від вбудованих похідних фінансових інструментів	9	-	3 491
Прибуток мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		1 983	1 084
Прибуток мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		1 145	(2 501)
Прибуток мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3	-
Збитки мінус прибуток від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	(3 085)	-
(Збитки)/прибуток від оцінки приміщень та інвестиційної нерухомості		(553)	247
Зменшення корисності нематеріальних активів		-	(1)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(13)	(71)
Зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		-	(51)
Частка збитку від асоційованої компанії		-	(46)
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(14 041)	(12 240)
Інші доходи		1 570	1 607
Інші витрати		(11)	(14)
<b>Прибуток до оподаткування</b>		<b>12 855</b>	<b>432</b>
Витрати з податку на прибуток	24	(9)	(26)
<b>Чистий прибуток за рік</b>		<b>12 846</b>	<b>406</b>
<b>Інші сукупні доходи(витрати):</b>			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Курсові різниці при перерахунку у валюту подання:			
- Курсові різниці при перерахунку у валюту подання, що виникли протягом року		-	(2)
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 872)	(1 000)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(3)	-
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Приміщення:			
- Переоцінка приміщень		2	(22)
- Податковий ефект		(1)	4
<b>Інші сукупні витрати</b>		<b>(1 874)</b>	<b>(1 020)</b>
<b>ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ(ВИТРАТ) ЗА РІК</b>		<b>10 972</b>	<b>(614)</b>
<b>Прибуток, що належить:</b>			
Акціонеру Банку		12 846	406
<b>Прибуток за рік</b>		<b>12 846</b>	<b>406</b>
<b>Всього сукупних доходи, що належать:</b>			
Акціонеру Банку		10 972	(614)
<b>Всього доходи(витрати)</b>		<b>10 972</b>	<b>(614)</b>
<b>Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)</b>	<b>19</b>	<b>17,46</b>	<b>0,97</b>

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

П. Крумханзл  
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна  
Заступник Голови Правління  
(з питань фінансів)В. В. Яроменко  
Головний бухгалтер

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"**  
Окремий звіт про фінансовий стан

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2019	31 грудня 2018
<b>АКТИВИ</b>			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	45 894	27 360
Заборгованість банків	7	27 118	-
Кредити та аванси клієнтам	8	59 544	50 140
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	84 680	86 244
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	66 602	79 299
- за амортизованою собівартістю	9	875	14 538
Поточні податкові активи		2 257	184
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію/Інвестиції в дочірні компанії		155	30
Інвестиційна нерухомість		3 379	3 340
Активи з права користування	10	1 716	-
Основні засоби та нематеріальні активи	11	4 764	3 793
Інші фінансові активи	12	2 210	2 743
Інші активи	13	9 285	8 899
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 244	1 361
Активи, утримувані для продажу	14	-	117
<b>ВСЬОГО АКТИВІВ</b>		<b>309 723</b>	<b>278 048</b>
<b>ЗОБОВ'ЯЗАННЯ</b>			
Заборгованість перед НБУ	15	7 721	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		201	195
Кошти клієнтів	16	240 621	231 055
Зобов'язання орендаря з лізингу	32	1 748	-
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	121	136
Інші фінансові зобов'язання	17	1 522	2 249
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 260	3 132
<b>ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ</b>		<b>255 194</b>	<b>246 584</b>
<b>КАПІТАЛ</b>			
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	614	687
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 274)	(3 303)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	19	6 850	6 211
Накопичений дефіцит		(169 918)	(190 388)
<b>ВСЬОГО КАПІТАЛУ</b>		<b>54 529</b>	<b>31 464</b>
<b>ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ</b>		<b>309 723</b>	<b>278 048</b>

Затверджено та підписано 29 квітня 2020 року.



Г. Ю. Самаріна  
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна  
Заступник Голови Правління  
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко  
Головний бухгалтер



## Продовження додатку Б

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"**  
**Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід**

У мільйонах українських гривень	Прим.	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи	20	33 841	30 754
Процентні витрати	20	(14 174)	(14 002)
<b>Чистий процентний дохід</b>		<b>19 667</b>	<b>16 752</b>
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(4)	(6 089)
<b>Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності</b>		<b>19 663</b>	<b>10 663</b>
Доходи за виплатами та комісійними	22	24 575	19 590
Витрати за виплатами та комісійними	22	(6 386)	(4 402)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		2 589	1 983
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		6 510	1 145
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		8	3
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		(1 526)	(3 085)
Прибутки/(збитки) від оцінки будівель та інвестиційної нерухомості		4	(553)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(134)	(13)
Відновлення зменшення корисності асоційованої компанії		8	-
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(14 815)	(13 988)
Інші чисті доходи		2 113	1 446
<b>Прибуток до оподаткування</b>		<b>32 609</b>	<b>12 789</b>
Кредит з податку на прибуток	24	-	9
<b>Чистий прибуток за рік</b>		<b>32 609</b>	<b>12 798</b>
<b>Інші сукупні доходи/(витрати):</b>			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований прибуток/(збиток) від переоцінки		2 037	(1 872)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(3)
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		(70)	2
- Податковий ефект		15	(1)
<b>Інші сукупні доходи/(витрати)</b>		<b>1 974</b>	<b>(1 874)</b>
<b>ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК</b>		<b>34 583</b>	<b>10 924</b>
Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	19	44,31	17,39

Затверджено до випуску та підписано 29 квітня 2020 року.



Г. Крумханзі  
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна  
Заступник Голови Правління  
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко  
Головний бухгалтер

В.о. ректора НТУ «ДП»  
акад. НАН України  
проф. Півняку Г.Г.

## ЛИСТ – ЗАМОВЛЕННЯ

Просимо Вас надати можливість студентці групи 072-18зск-1 фінансового-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Васеленко Дарині Володимирівні виконати кваліфікаційну роботу на тему «Визначення процентного та безпроцентного доходу банку при кредитуванні (на прикладі АТ КБ «Приватбанк»))» з використанням обліково-економічної інформації фінансової установи.

Тема роботи є актуальною для даної фінансової установи, тому що завдання, поставлені в роботі, вирішують реальні проблеми фінансової установи і можуть бути використані з метою підвищення результативності та ефективності її діяльності.

Фінансово-економічна інформація, передана для виконання кваліфікаційної роботи, підпадає під дію внутрішнього «Положення про комерційну таємницю» та не підлягає оприлюдненню.

Керівник відділення №97  
АТ КБ «ПриватБанк»



Шпорт О.М.

## РЕЦЕНЗІЯ

*на кваліфікаційну роботу студентки Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Навчально-наукового Інституту економіки Фінансово-економічного факультету за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на тему «Визначення процентного та безпроцентного доходу банку при кредитуванні (на прикладі АТ КБ «Приватбанк»)» Васеленко Дарини Володимирівни*

Кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, оскільки кредитування є однією з основних операцій банку, при цьому банк активно співпрацює зі значною кількістю секторів економіки, впливаючи на розвиток економіки в цілому. Тому дослідження методичних засад формування доходів від впровадження кредитної політики має особливе значення для банку.

В дипломній роботі на основі існуючих методичних підходів до оцінки процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств проаналізована динаміка процентного та безпроцентного доходу від кредитування, та визначений вплив факторів на його зміни.

Відповідно до результатів оцінки процентного та безпроцентного доходу банку від кредитування підприємств були розраховані планові показники обсягів кредитування підприємств, які дозволять банку отримати заплановані процентні та безпроцентні доходи, що призведе до росту загального прибутку.

Зміст та структура роботи відповідає отриманому завданню та вимогам до дипломних робіт бакалавра. Робота виконана самостійно, з використанням літературних джерел, законодавчої і нормативної бази.

Рекомендовано присвоєння Васеленко Дарині Володимирівні ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» з оцінкою «відмінно».

Керівник відділення №97  
АТ КБ «ПриватБанк»



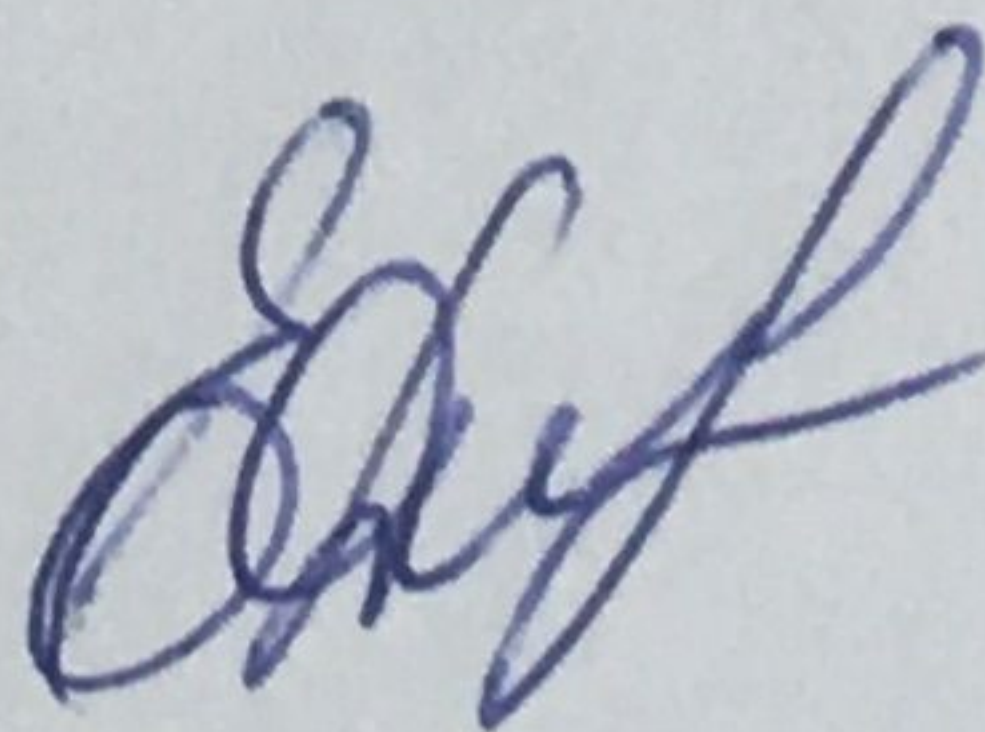
Шпорт О.М.

## ВІДЗИВ

на кваліфікаційну роботу студентки групи 072-18зск-1 Васеленко Дарини Володимирівни «ВИЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕНТНОГО ТА БЕЗПРОЦЕНТНОГО ДОХОДУ БАНКУ ПРИ КРЕДИТУВАННІ (НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»)), яка представлена для присвоєння ступеня «бакалавр» кваліфікації «бакалавр фінансів, банківської справи та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

1. **Мета дипломної роботи** — комплексне дослідження теоретичних та практичних аспектів процентного та безпроцентного доходу банку.
2. **Обрана тема актуальна** у зв'язку з тим, що зумовлена важливістю функції доходу банку для забезпечення його відтворювальної діяльності, отримання нормального прибутку та створення передумов для отримання конкурентних переваг на ринку банківських послуг за рахунок отриманих доходів.
3. **Тема кваліфікаційної роботи бакалавру** безпосередньо пов'язана з об'єктом діяльності бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» планування діяльності банку.
4. **Задачі кваліфікаційної роботи** містять елементи аналізу, що відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра.
5. **Автором використані** теоретико-методичні підходи щодо фінансового планування доходів банку.
6. **Робота з керівником роботи та інновації запропонованих рішень.** Студентка Васеленко Д.С. відвідувала консультації, та прислухаючись до порад керівника виконувала роботу самостійно. **Кваліфікаційна робота** містить обґрунтування планових показників діяльності банку.
7. **Самостійність при виконанні та оформленні результатів досліджень.** Ступінь самостійності при виконанні кваліфікаційної роботи ст. Васеленко Д.С. достатня.
8. **Виконання презентації.** Презентація віддзеркалює основні положення кваліфікаційної роботи.
9. **Дотримання стандартів.** Оформлення пояснювальної записки виконано в основному у відповідності зі стандартами ЄСКД.
10. **Робота Васеленко Д.С. отримала позитивну оцінку зовнішнього рецензента.** Таким чином констатуємо, що кваліфікаційна робота Васеленко Д.С. рекомендується до захисту з оцінкою 75 балів.

Науковий керівник  
кваліфікаційної роботи бакалавра  
к.е.н., доцент



О.Ю. Доценко